زنجیرەی ...

ئەڵقەی نۆزدەهەم

خاتوون مەلاژن

ئافرەتێکی هەڵکەوتوو و هاوسەرێکی ناوازە

عەلی باپیر

التفسير

خاتوون مەلاژن

ئافرەتێکی هەڵکەوتوو و

هاوسەرێکی ناوازە

www.alibapir.com

لە تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان لەگەڵتانین
Stay in touch on social media
نحن معكم عبر مواقع التواصل الاجتماعي

AliBapir/عەلی باپیر

ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

AliBapir/عەلی باپیر

archive.org/details/@alibapir

کەناڵی
ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

www.alibapir.net
English - عربي - کوردی

AliBapir
Google Play
App Store

ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

خاتوون مەلاژن

ئافرەتێکی هەڵکەوتوو و هاوسەرێکی ناوازە

نوسینی

عەلی باپیر

ناوی کتێب بەکوردی:	خانوون مەلاژن... ئافرەتێکی هەڵکەوتوو و هاوسەرێکی ناوازە
نوسینـــــــــــی:	عەلی باپیر
بڵاوکردنـــــــەوەی:	نوسینگەی تەفسیر بۆ بڵاوکردنەوەو ڕاگەیاندن/ هەولێر
نەخشەسازی نـاوەوە:	جمعە صدیق کاکە
خـــــــــە ت:	نەوزاد کۆیی
بـــــــەرگ :	أمین مخلص
نـۆرە و سـاڵی چـاپ:	یەکەم ١٤٣٣ك – ٢٠١٢ز
تـــــــیراژ:	١٥٠٠ دانە

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆشنبیری و هونەر - هەولێر - ژمارەی سپاردن (...)ساڵی (٢٠١٢) پێدراوە

نوسینگەی تەفسیر
بۆ بڵاوکردنەوەو ڕاگەیاندن
هەولێر - شەقامی دادگا - ژێر ئوتێلی شیرین پالاس
Mob:00964 750 460 51 22
Tel: 0964 750 25 18 138
www.tafseer-pub.com
tafseeroffice@yahoo.com

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ ﴾ النساء

بەناوی خوای بە بەزەیی بەخشندە

ئـەی خەڵكینـە ! پـارێز لـەو پـەروەردگارەتان بكـەن، كـە لەیـەك نـەفس وەدیهێنـاون، وە هاوسەرەكەیشـی هـەر لـەخۆی وەدیهێنـاوە، وەپیـاوان و ئافرەتـانێكی زۆری لـێ بەرهـەمهێناون و بڵاوكردوونەتـەوە، وە پـارێز لەوخوایـە بكەن، كـە داواكاریی پێ لەیەكدی دەكـەن، وە پـارێز لـە پەیوەندییـەكانی خزمایەتی بكەن "كـە بیانپچڕێنن" بێگومـان خوا بەسەرتانەوە چاودێرە.

پێشکەش بێ

خێـرو پاداشـتی ئـەم
ناميلکەيـە، پێشـکەش
بـــێ بـــەڕووحی
هاوســـەری دڵســـۆزو
خۆشەويســـــــــتو
هـــەرگيز لـــەياد
نەچووم:

خاتوون مەلاژن

((ڕوخسار خان))

پێشەکی

الحمدلله الـذي لايبقـى الا وجـه ولايـدوم الا ملكه ولا الـه غـيره، والصلاة والسلام والبركات على محمد خاتم النبـيين المبعوث رحمـة للعالمين، وآله أجمعين، من الصحب والأزواج والقرابة والتـابعين لهم بإحسان الى يوم الدين.

خوێنەری بەڕێز!

یـەکێك لـەگرنگترینو سـەرەکیترین هۆکارەکـانی بەختـەوەریی مرۆڤ، لەژیانی دنیایدا، بریتیە لە هاوسـەری بـاش، چونکە خـوای کاربەجێ مرۆڤی وا دروستکردوە، کە بۆ نێر (ذکر) و مێ (أنثی) دابەشـبێو، هـەرکام لـەنێرو مێشـی وا لێکـردوە، کـە بـۆ یەکـدی تامەزرۆبنو بـەرەو لای یەکدی بکێشرێن، تـاکو سـەرەنجام ژیـانی هاوســەریی پێــك بێــنو، هــەم بــەهۆی یەکدییــەوە ئۆخــژنو سـوکنایيان بـۆ بێـتو، هـەم وەچـە (نسـل)ی بەشـەریش بـەردەوام بـێو، هـەم هـەرکام لـە ژنو مێـردیش بـۆ یەکـدی ببنـە هاوکـارو

دەستبارگرو مایەی پاکیی (عِفّـة)و تێرکردنـی غـەریزەی جینسی، وەك خـوای تـاك و پـاك فەرموویـەتی: ﴿ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ ﴾ الـــروم، واتـــە: وە لـــە نیشـانەکانی "پـەروەردگارێتی" خـوا ئەوەیـە، کـە لـەخۆتان هاوسـەرانێکی بـۆ وەدیهێنـاون، تـاکو بەهۆیانـەوە ئۆخـژن و سوکناییتان بۆ بێ، وەخۆشەویستی و بەزەیی خستۆتە نێوانتانەوە، بێگومان لەوەدا بەڵگەو نیشانە هەن بۆ، کەسانێك بیربکەنەوە.

ئنجا خەسڵەتێکی بـەرزو پەسـندە،کە هـەرکام لـەژن و مێـرد پێکەوە ڕاست و ساغ و دڵسۆزو وەفاداربن و، هـەرگیز خێـرو چاکەی یەکدی لەبیر نەکەن، چ لەکاتی ژیانداو چ پـاش مـردنیش، چونکە وەك پێغەمبـەری خـوا "صـلى الله عليـه وسـلم" فەرموویـەتی: وەفاداریی و خێرو چاکە لەبیربوون، لەئیمانەوەیە.

با لەوبارەوە سەرنجی ئەم فەرمایشتە بدەین:

{عن عائشة رضي الله عنها قالت جاءت عجوزٌ الى النبي "صلى الله عليه وسلم" فقال: كيف أنتم، كيف حالكم، وكيف كنتم بعدنا؟ قالت: بخيرٍ بأبي أنت وأمي يا رسول الله، فلما خرجت، قلت "أي قالت عائشة": يارسول الله! تقبل على هذه العجوز هذا الإقبال؟ فقال: يا عائشة ! إنها كانت تأتينا زمان خديجة، وإن حسن العهد من الايمان} رواه الحاكم والبيهقي.

واتـە: عائیشـە خـوا لـێی ڕازی بـێ گوتوویـەتی: پیرەژنێـك هاتەلای پێغەمبەر "صلی الله علیه وسلم" فەرمووی: ئێوە چۆنن؟ حاڵتـان چـۆنە؟ پـاش ئێمـە چـۆن بـوون؟ گـوتی: باشـین ئـەی پێغەمبەری خوا باب‌و دایكم بەفیدات بن، ئنجا كاتێك ڕۆیی گوتم "عائیشە گوتی": ئەی پێغەمبەری خـوا هێنـدە بەگـەرمیی چاك‌و چۆنی لەگـەڵ ئـەم پیرەژنـە دەكـەی ؟! فـەرمووی: ئـەی عائیشـە ! ئەمـە لـەڕۆژگاری خەدیجـەدا هاموشـۆی دەكـردین، بێگومـان وەفاداریی‌و چاكە لەبیربوونیش، لەئیمانەوەیە.

شـایانی باسیشـە، كـە (ڕوخسـارخان)ی هاوسـەرم خـوا لێـی خۆشبێ، یەكێك بوو لەو ژنانەی،كە فەرمایشتی پێغەمبـەری خـوا "صلی الله علیـه وسـلم"،كـە دەفـەرموێ: {الـدنیا متـاع وخیـر متاعها المرأة الصالحة} رواه مسلم والنسائي عن عبدالله بن عمرو بن العاص.

واتە: ژیـانی دونیـا ڕابـواردنێكی، كـەم‌و زوو تێپـەڕەو، باشـترین شتیشی ژنی باشە.

بەچـاكترین شـێوە بەسـەریدا دەچەسـپی‌و، بەڕاسـتی هاوكـارو دەسـبارگرو كارئاسـانكەرو مشـوور خـۆرێكی گـرنگم بـوو، لـەژیانی كورتی هاوسەرییماندا.

هەربۆیـەش هـەر دوای كۆچـی دوایـی كردنـی لەسـاڵی (١٩٩٦)دا بڕیارمدابوو شتێكی لەبارەوە بنووسم‌و، ئەوەبوو، كـە سـاڵی (٢٠٠١-٢٠٠٢)دا كتێبـی: (ئـافرەت‌و خێـزان لەسـایەی شـەریعەتدا)م دەسـتپێكردو دامنـابوو، كـە بەشـی نۆیـەمی تـەرخان بكـەم بـۆ یادكردنەوەی ئەو هاوسەرە دڵسۆزو خۆشەویستەم، بـەڵام ئەوكاتـە

تەنیا فریای چواربەشی ئەو کتێبەکەوتم‌و، پاشان بەسەردا، تووشی مووشەکباران کرانی بارەگاکانمان لەلایەن ئەمەریکاوەو، شەهیدو بریندار‌بوونی دەوری سەد،کەس لە پێشمەرگە فیداکارەکانمان‌و، ئنجا گیرانمان لەلایەن ئەمەریکاوەو ...هتد بووین‌و، پڕۆژەی تەواوکردنی ئەو کتێبەو نووسینی بەشەکانی (٥،٦،٧،٨،٩)ی وەستێنراو، لەنێویشیدا ئەو بەشەی، کە تایبەتم کردبوو بەهاوسەرمەوە.

هەتا ستایش بۆخوا، ئەمساڵ دەرفەتێکم بۆ ڕەخساو، بەشەکانی دیکەی کتێبەکەم نووسیی‌و لەنێویشیاندا بەشی نۆیەم.

بەڵام بە پەسندم زانی، کە بەشی نۆیەمی وێڕای هەبوونی لەبەرگی دووەمی کتێبی: (ئافرەت‌و خێزان)دا، وەك نامیلکەیەکی سەربەخۆش چاپ‌و بڵاو بکرێتەوە، هیواداریشم ئەم نامیلکەیە،مایەی سوودو بەهرە وەرگرتنی خوێنەران‌و بەرچاوڕوونبوونەوەو پەند وەرگرتنیان بێ بەگشتیی‌و، بەتایبەت خوشکانی بەڕێزمان، چونکە من پێموایە خاتوون مەلاژن شایستەیی ئەوەی هەیە بکرێتە سەرمەشق‌و جێی سەرنج‌و تەماشایان، بۆیەش ئەگەر بەکورتیش بێ، هەوڵمداوە ڕەوشت‌و ئاکارو هەڵوێست‌و هەڵس‌و، کەوتە جوان‌و پەسندەکانی، لەسی (٣٠) خاڵدا تۆمار بکەم، کە ژمارەی ساڵەکانی تەمەنی کورت‌و پڕ خێرو بەرەکەتیەتی.

خـوا بەکـەرەمی بـێ سـنووری خـۆی، هەمووڵایـەکمان بەختـەوەری دنیـاو سـەرفرازی ڕۆژی دوایـی بکـاتو سـەرەنجامی هەمووڵایەکمان خێربکات.

بۆ خاتوون مەلاژنە ڕوخساریش، ڕەحمەتو بەخشش‌و چاکەی زیـاترو زیـاتر لـەخوای بـەرزو میهرەبـان دەخـوازمو، هیـوام وایـە ئێستا ڕووحی شادو خۆشحاڵ بێت، لەبەهەشتی ڕازاوەو نـەبڕاوەی خوادا لەخزمەت پێغەمبەری خوا " صلى الله عليه وسلم"و هاوسەرە بەڕێزەکانی دایکانی بڕوادارانـدا، خـوا لێیـان ڕازی بێو ڕازیشیان بکات.

١٩/ ڕەمەزان ١٤٣٣ ك

٧/ ئابی / ٢٠١٢ ز

هەولێر

خوێنەری بەڕێز!

ئـەم ناميلكەيـە تـەرخانم كـردوە بـۆ باسـكردنی بەشـێك لـە ڕەوشـتو ئاكـارە پەسـندەكانو، هەڵوێسـتو هەڵسوكەوتـە مسوڵمانانەو شێرە ژنانەكانی، هاوسـەری يەكـەمو كۆچكردووم لـە ساڵی (١٩٩٦)دا، (ڕوخسار ئيبڕاهيم ماماغا)، كەمن هەر بە نازناوی (خـاتوون مـەلاژن) بـانگم دەكـردو، لـە تەمـەنی سی(٣٠) سـاڵييدا كۆچی دوايی كرد، خوالێی خۆشبێ[1].

مەبەستيشـم لـە نووسـينی ئـەوەی، كـە لـەم ناميلكەيـەدا دەينووسم، دوو ئامانجی سەرەكييە:

يەكەم: وەفاداريی بۆ ئەو هاوسەرە دڵسۆزو خۆشەويستەم،، كـە لـە قۆنـاغێكی زۆر سـەختو دژواری ژيانمـدا (١٩٨٤ز- ١٩٩٦ز)، ڕۆڵێكـی گـەورەو گرنگـی گێـڕاو، هاوكـارو دەسـتبارگرو دڵسـۆزو مشـوورخۆرو كارئاسـانكەرێكی بـاشمبوو، خـوا پاداشتی هەرە باشی بداتـەوەو پلـەو پايـەی بـەرزو بـەرزتر بكاتـەوە.

---

(١) خـاتوون ڕوخسـار، لـە: ١٩٦٦/٦/١٥ز لـە دايـك بـووەو، لـە: ١٩٩٦/١١/٥ز دا مردوەو لە گۆڕستانی (چوار قوڕنە) بە خاك سپێرراوە.

هەڵبەتــە لـــەم هەڵوێســـتەشمدا، پێغەمبـــەری پێشـــەوا سەرمەشق‌و پێشڕەومە، کە وەك لـە ژیـان‌و سیرەیدا هـاتوە، پاش مردنـی خەدیجەی هاوسـەری، زۆرجـار یـادی کـردوەو، باسی چاکەکانی کردوەو، مەدحی کـردوە، بەڕاددەیـەك، کـە عائیشـە خـوا لێـی ڕازی بـێ، بەرانبـەر بـەو، لـە هـەموو هاوسەرەکانی دیکەی پێغەمبەر "صلى الله عليه وسلم" زیـاتر هەستی بە هەوێـداریی کـردوە، وەك لـەم دەقـەی سونتەتدا دەبینرێ: ((عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ مَا غِرْتُ عَلَى أَحَدٍ مِنْ نِسَاءِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا غِرْتُ عَلَى خَدِيجَةَ وَمَا رَأَيْتُهَا، وَلَكِنْ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُكْثِرُ ذِكْرَهَا، وَرُبَّمَا ذَبَحَ الشَّاةَ ثُمَّ يُقَطِّعُهَا أَعْضَاءً ثُمَّ يَبْعَثُهَا فِي صَدَائِقِ خَدِيجَةَ، فَرُبَّمَا قُلْتُ لَهُ: كَأَنَّهُ لَمْ يَكُنْ فِي الدُّنْيَا امْرَأَةٌ إِلَّا خَدِيجَةُ! فَيَقُولُ: إِنَّهَا كَانَتْ، وَكَانَتْ وَكَانَ لِي مِنْهَا وَلَدٌ)) رواه البخاري: ٣٨١٨، ورواه مسلم: ٢٤٣٥، وهذا لفظ البخاري.

واتـە: ئەوەنـدەی بەرانبـەر بـە خەدیجـە غـەیرە (هەسـتی هەوێداریی)یم هـەبووە، بەرانبـەر بـەهیچ کـام لـە ژنـەکانی پێغەمبـەر "صلى الله عليه وسلم" ئـەو غەیرەیـەم نـەبووە، هەرچەندە نەشمدیوە، بەڵام پێغەمبەر "صلى الله عليه وسلم" زۆری بـاس دەکـرد، وە جـاری وابـوو مـەڕێکی سـەر دەبـڕی، پاشـان بـەش بەشـی دەکـرد، ئینجا بـۆ دەسـتە خوشـکەکانی خەدیجەی دەنارد، وە جاری وا بوو پێم دەگوت: دەڵێی هـیچ

ژن لــە دنیــادا نەبوونــە بێجگــە لــە خەدیجــە! ئــەویش دەیفەرموو: ئاواو ئاوا بوو ((مـەدحی دەکردو سیفەتەکانی باس دەکردن)) وە منداڵیشم لێی هەبوون.

دووەم: بــەهرەو ســوود وەرگرتنــی دایکــانو خوشــکانو کچــانی بــەڕێزو خۆشەویســتمان، لــە ڕەوشــتو ئاکــارو هەڵوێســتو هەڵســوکەوتە بەرزوپەســندەکانی خــاتوون مــەلاژن، وەك پێغەمبــەری خــوا " صــلی الله علیــە وســلم" لــەو بــارەوە فەرموویــەتی: ((اذْكُــرُوا مَحَاسِــنَ مَوْتَــاكُمْ وَكُفُّــوا عَــنْ مَسَاوِئِهِمْ)) رواه أبوداود والترمذي والحاكم والبيهقيى عن ابـن عمـر رضی الله عنهما، واتە: چاکەکانی مردووەکانتـان بـاس بکـەنو باسی خراپەکانیان مەکەن.

هەڵبەتــە حیکمــەتی پەســندیی باســکردنی چــاکەو خێــری مردوانیش، هەر ئەوەیە، کە زیندوان پەندیان لێوەربگرنو، بیانکەنە سەرمەشقی خۆیان.

دیارە من لە دوو تەوەرەدا باسی ڕەوشــتو ئاکــارو هەڵوێســتو هەڵســوکەوتە جــوانو پەســندەکانی خاتوون مەلاژنی ڕەحمەتیی دەکەم:

تــەوەرەی یەکــەم: ڕەوشــتو ئاکــارە پەســندەکانی خاتوون مەلاژن.

تــــەوەرەی دووەم: هەڵوێســــتو هەڵســــوکەوتە جوانەکانی خاتوون مەلاژن.

تەوەرەی یەکەم

ڕەوشتو ئاکارە پەسندەکانی خاتوون مەلاژن

((ڕوخسار ئیبراهیم ماماغا))[١] نەك تـەنیا بـە شایەدیی خـۆم، کـە بێگومـان ژنو مێـرد لـە هـەموو ، کـەس لەیـەك نیـزیکترنو بەیـەك ئاشـناترن، بـەڵکو بـە شـایەدیی هـەموو ئەوانـەی، کەلـە نیزیکەوە ناسیویانەو ئاشنای بـوون، بـە حـوکمی دراوسـێیەتیی و تێکـەڵیی، ڕەوشـتوئاکارو خەسـڵەتی بـەرزو پەسـندی زۆری هەبوون،کـەمن لێـرەدا ئامـاژە بـە گرنگترینیـان دەکـەم، بـە پێـی ئاشـنایەتیمو بـە ئەنـدازەی ئـەوە کـە لـە بـیرم مـاونو، کـاتو دەرفـەتیش بـوارم دەدات، دیـارە لـە نێـوان ڕەوشـتو ئاکـارو، هەڵوێسـتو هەڵسوکەوتەکانیشـدا پێکگەیشـتنو تێکهەڵکێشـیی

---

[١] چۆنیەتی هاوسـەرگیریم لەگـەڵ (ڕوخسـارخان)دا ئـەوەبو، کـە ڕۆژێـك (خاڵ ئەحمەدە ڕەشی ماخۆ بزن) هەزار ڕەحمەتی لێبێت، هاتە سەردانم وگوتی: فلاَنکەس، ئەگەر بەتـەمای ژن بـێنی، کچێکی زۆر بـاش دەناسـم، حـاڵ وحیسـابی ئـاواو ئاوایـە. باسـی ڕەوشـت جـوانیی ودینـداریی ونەجابەتی کرد، ئیدی ئەوەبوو دوایی، لەڕێی هەندێك لەخزمەکانییەوە پێـی ئاشـنابووم ویەکـدیمان ناسی،سـەرەنجام لـەکۆتایی سـاڵی (١٩٨٣)دا لەسـەر مـارەیی (١٢٠٠)دینـاری سویسـریی مـارەم کـردو لـەمانگی یـەکی (١٩٨٤)دا گواستمەوە، سەرەتا هەر لەماڵی بابم دابوین لەگـەڕەکی (قوللـە) لە (ڕانیە)و، پاش ماوەیەك ماڵمان گواستەوە بۆ گونـدی (سەرسـییان)ی (بـەری مەرگە)،چـونکە هاوسـەرم لەخەسـتەخانەکەی ئـەوێ دەوامـی هەبوو وەك پەرستار (ممرضة)، هـەروەها بـارودۆخی ئـەمنیی وسیاسـیی خۆیشـم وای پێویسـت دەکـرد، کـە بەپێویسـتی نـازانم لێـرەدا باسـی بکەم وبچمە نێو وردەکارییەکانیەوە.

هەیە، بۆیە جۆرێك لە دووبارە بوونەوەش ڕوو دەدات، بەڵام هەرچۆن بێ بە پێویستم زانیکە لە دوو تەوەرەدا بیاننووسم:

١- دینداریی و تاعەت:

خەسڵەتێکی دیاری ئەو ژنە هەڵکەوتووە، بریتیی بوو لە دینداریی و طاعەت و بۆخوا سوڵحان، کە بێگومان ئەم خەسڵەتەش لە هەر مرۆڤێکدا، بناغەو چاوگی سەرجەم ڕەوشت و ئاکارە بەرز و پەسندەکان و هەڵسوکەوت و هەڵوێستە جوانەکانیەتی، دیارە هەربۆیەش پێغەمبەری خوا " صلى الله عليه وسلم" بۆ هەر کام لە پیاو وژنکە دەیانەوێ هاوسەرگیریی بکەن، ڕێنمایی ئەوە بووە،کە لەوکەسەدا کە دەیانەوێ هاوسەرگیریی لەگەڵ بکەن و بیکەنە هاوبەشی ژیانیان، چاو بۆ دینداریی بگێڕن، وەك بە پیاوی فەرمووە: ((تُـنْكَحُ الْمَـرْأَةُ لأَرْبَـعٍ : لِمَالِهَـا ، وَلِحَسَـبِهَا ، وَلِجَمَالِهَـا ، وَلِـدِينِهَا ، فَـاظْفَرْ بِـذَاتِ الـدِّينِ تَرِبَـتْ يَـدَاكَ)) رواه البخاري:٤٨٠٢، رواه مسلم:١٤٦٦، واتە: ئافرەت بۆ چوار شتان مارە دەکرێ: بۆماڵ و سامانی، وە بۆ بنەماڵەوڕەچەڵەکی و، بۆ جوانییەکەی و، بۆ دینداریی یەکەی، دەجا تۆ بۆ دیندارەکە بخەفتێ، ئەگەرنا هەژار بکەوی.

هەروەها بە کەس وکاری ئافرەتیشی فەرمووە:

((إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَزَوِّجُوهُ، إِلا تَفْعَلُـوا تَكُـنْ فِتْنَةٌ فِـي الأَرْضِ، وَفَسَـادٌ عَـرِيضٌ)) رواه الترمذي:١٠٨٤، وقال: حديث

حسن صحيح. واتە: هەركات كەسێك (بۆ داواكردنی هاوسەرگیریی) هاتە لاتان، كە دینـداریی‌و ڕەوشـتیتان پـێ پەسـند بـوو، ژنـی پـێ بدەن، ئەگەرنا ئاژاوەو خراپەیەكی فراوان زەوی دادەگرێ.

دیــارە دینـــداریی‌و پارێزكــاریی‌و طــاعــەتیش، بەرلــەوەی پەیوەندیی بە ڕواڵەتەوە هـەبێ، پەیوەسـتە بـە نـاخی مرۆڤـەوەو، ئەوەنــدەی منــیش شــارەزای ئــەو هاوســەرەم بــووم، دینــدارو خواپەرسـتێكی ڕاسـت‌و سـاغ بـوو، هەرچـەندە زۆرجـاران لەبـەر ئیش‌وكاری ماڵ‌و بـە خێوكردنی منـداڵ‌و خزمـەتی میـوان، تـەنیا فریـای فـەرزەكان دەكـەوت، بـەلام ئەوەنـدەی دەرفـەتی هەبوایـە، درێغی نەدەكردو حەزی لە دینداریی‌و طاعەت بوو.

٢- هەوڵدان بۆ وەرگرتنی زانستی شەرعیی:

ئەمیش یەكی دیكە بوو لە ڕەوشت‌و خەسڵەتە پەسندەكانی‌و، بــەردەوام ئەوەنـــدەی بــواری ببوایــە چ لــەلای خــۆم، چ لــەلای مامۆستایانی دیكە، هەوڵی شارەزابوونی زیـاتری دەدا، بـە تایبـەت لە بارەی قورئان‌و سوننەتەوە.

دیــارە دینـــداریی‌و دنیــاداریش، بــەبێ شــارەزایی‌و بەرچــاو ڕوونیــی، نــەك هــەر ســەرو بــەرناگرن، بگــرە خاوەنەكــەیان لەسەریشیان قەرزدار دەبێتەوە. وەك شاعیر گوتوویەتی:

وكل مَنْ بغيرِ علمٍ يعمل   أعما لهُ مَردودةٌ لاتقبلُ

واتە: هەر، كەسێك بە بێ زانیاری كار بكات، كردەوەكانی ڕەتكراوەن‌و وەرناگیرێن.

٣- سۆزوبەزەیی:

ئەوخاتوونە، خوای بە بەزەیی ڕەحمی پێ بكات، یەكجار بەسۆزو بەبەزەیی بوو، نەك تەنیا بەرانبەر بە منداڵ‌و خزم‌و نیزیكانی، بگرە بەرانبەر بە خەڵكی نەناسراویش، وەك لە هەڵوێستەكانی، نموونەی لەسەر دەهێنمەوە.

ئاشكراشە، كە ڕەحم‌و بەزەیی مایەی ڕەحم پێكردنی خوایە، وەك پێغەمبەر " صلى الله عليه وسلم" فەرموویەتی: ((الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ ارْحَمُوا مَنْ فِى الأَرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِى السَّمَاءِ)) رواه الترمذي.

واتە: خاوەن بەزەیی یەكان،خوای بەبەزەیی‌بەزەیی پێیاندا دێ، ڕەحم بە خەڵكی سەر زەوی بكەن، ئەوەی لە سەرووەوەیە "خوا عز وجل" ڕەحمتان پێدەكات.

هەروەها فەرموویەتی: (من لم يرحم الناس لايرحمه الله) متفق عليه عن جرير، واتە: ئەوەی بەزەیی بەخەڵكدا نەیەتەوە، خوا بەزەیی پێدا نایەتەوە.

٤- بەخشندەیی و سەخاوەت:

خەسـڵەتێکی دیکـەی زەق و زۆر دیـاری مـەلاژنی ڕەحمـەتیی، بریتی بـوو لـە بەخشـندەیی و سـەخاوەت،کە تەنانـەت ئامـادە بـوو پاروو لە زاری خۆی بگرێتەوە، بۆ بابای ئاتاج و برسی، دواییش لە باسی هەڵوێست و هەڵسوکەوتەکانیدا، نموونە لەسەر بەخشندەیی و سەخاوەتی دێنمەوە.

٥- دنیا بەکەمگرتن و قەناعەت:

خـاتوون مـەلاژن، هـەتا بڵـێی ژنێکـی دنیـا بەکـەمگر و بـە قەناعەت بوو، پێم وایە ئەوەی بیری لـێ نەدەکردەوە زێـڕ و پـارەو خانووبەرەو...هتدبوو، بە دەگمەن دێتەوە بیرم لەسەر ئەو شـتانە گلەیی و بێزاریی دەربڕیبێ، هەرچـەندە ئـەو کاتـە ژیـان وگوزەرانی خەڵك و دەوروبەرمان بە گشتی و هی ئێمـەش ،زۆر سـەخت ودژوار بوو، کە دوایی لەتەوەرەی دووەمدا نموونەی لەسەر دەهێنمەوە.

پێغەمبــەریش " صــلی الله علیــه وســلم" لــە بــارەی دنیــا بەکەمگرتنەوە فەرموویەتی:

((ازْهَدْ فِي الدُّنْيَا يُحِبَّكَ اللَّهُ، وَازْهَدْ فِيمَـا فِـي أَيْـدِي النَّـاسِ يُحِبَّكَ النَّاسُ)) رواه ابن ماجه: ٤١٠٢، والحاكم في المستدرك وصحّح اسنادهَ وتعقبه الذهبي.

واتە: دنیا بەکەمگربە، خوا خۆشی دەوێ، وە ئەوەی، کە لە دەستی خەڵکدایە، بەکەمی بگرە، خەڵکیش خۆشیان دەوێی.

٦- وریایی و زیرەکیی و واقیع بینیی:

خوای بەخشەر توانایەکی باشی عەقڵیی بەو ژنە هەڵکەوتووە بەخشیبوو، من زۆرجار ڕاوێژم پێدەکردو سوودم لە بیرورِاو سەرنجەکانی وەردەگرت، بە تایبەت لە بوارە کۆمەڵایەتییەکاندا،، کە بە زۆریش بەلای نەرمو نیانییو چاکەکارییو لێبووردنو چاوپۆشییدا دەشکایەوە.

وەگەلێك جار ڕەخنەو تێبینی گرنگیی لەسەر بوارەکانی سیاسییو حیزبایەتییو پێشمەرگایەتیی دەخستە ڕوو، وەك دوایی نموونەی لە بارەوە دێنمەوە.

٧- خۆڕاگریی و پشوو درێژیی:

دیارە ماوەی هاوسەرێیتیمان،کە دەکەوێتە نێوان سالانی: (١٩٨٤-١٩٩٦) و سێزدە ساڵ شتێك کەمترە[1]، قۆناغێکی زۆر سەختو دژواری ژیانمان بوو، لە هەموو ڕوویێکەوە، هەر بۆ نموونە: هەر

(١) چونکە لە سەرەتایی ساڵی (١٩٨٤)دا گواستمەوەو لە: (١٩٩٦/١١/٥) لە تاران کۆچی دوایی کرد.

شەش منداڵەکەمان ئەوانەی،کە لەو ڕەحمەتییەن "کە بە پێی ڕێزبەندیی تەمەنیان: (بەسۆز، پیرۆز، محمد، عبدالرحمن، فاطمة، شادی)ن،" هەریەکەیان لە شوێنێك لە دایك بوون:

١- بەسۆز، لە گوندی (سەرسیان)، لە ساڵی: ١٩٨٤دا.

٢- پیرۆز، لە گوندی (گەڵوو)ی ماخۆبزنان، لە ساڵی: ١٩٨٦دا.

٣- محمد، لە گوندی (بۆسکێن)، کە خۆم و خێزانم لە حاڵەتی خۆپەنهانکردن (إختفاء)دا بووین لە ساڵی: ١٩٨٧دا.

٤- عبدالرحمن، لە شاری (سەردەشت)، لە ساڵی: ١٩٨٩دا.

٥- فاطمة، لە گوندی (خدراویَ)ی نێوان سەردەشت و خانێ، لە ساڵی: ١٩٩١دا.

٦- شادی، لە شاری (ڕانیە)، لە ساڵی: ١٩٩٤دا.

بەڵام لە هەموو ئەو قۆناغ و هەل و مەرجە سەخت و دژوارە پڕ هەوراز و نشێوو، کەندولەندەدا، بەدەگمەن بیرەوەرییەکی ناخۆشم لەو خاتوونە خۆڕاگرو بە قەناعەتە دێتەوە یادو، هەمیشەش نەك هەر خۆڕاگر، بگرە هاوکارو دەستبارگرو کارئاسانکەریشم بووە.

٨- دەم پاکیی و باس نەکردنی ئەم و ئەو:

خەسڵەتێکی دیکەی پەسندی ئەو شێرە ژنە ئەوە بوو، کە مەگەر بەدەگمەن وشەیەکی ناشیرینی بەزاردا هاتبایە، وە زۆر خۆی لە زەم و غەیبەتی خەڵك دەپاراست، مەگەر مەسەلەیەکی

پێوست ناچاری کردبێ باسی کەسێکم بۆ بکات، وەك چارەسەری کێشەیەکی خێزانیی، وە هەمیشە حەزی لە قسەی خێرو چاکەو چارەسەری گرفتو کێشەی خەڵکی بوو.

شایانی باسیشە، کە خەڵکی بەگشتیی ، زۆر گیرۆدەی غەیبەت و زەم و زەمکاریی دەبن،بەتایبەت ژنان، ئینجا زۆر، کەسیش، کە پێی گوترا: بەخراپە باسی ئەم و ئەو مەکە، گوناهە! دەڵێن: ئاخر ئەو فلانکەسە، ئەو شتەی تێدایە، کە من باسی دەکەم ! وادەزانن، کە ئەگەر ئەو سیفەت وهەڵسوکەوتە خراپەی تێدابو، کە باس دەکرێت بەغەیبەت دانانرێت !

بەلاَم لەڕاستیدا وانییە، وەك لەم فەرمایشتەدا دیارە: (عَن أبي هُرَيرة رضی الله عَنه أنَ رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: أتدرون مَا الغيبة؟ قالوا: الله ورسوله أعلم، قال: ذكرك أخاكَ بما يكرهه، قيلَ: أفرا ءيت ان كانَ في أخي ما أقول؟ قال: ان كانَ فيه ماتقول، فقد اغتبته، وان لم يكن فيه ماتقول، فقد بَهَتَّه). رواه مسلم: ٢٥٨٩.

واتە: پێغەمبەری خوا صلى الله عليه وسلم فەرموی: دەزانن غەیبەت (پاش ملە باسی خەڵك كردن) چییە؟! گوتیان: خوا پێغەمبەرەکەی زاناترن، فەرموی: باس کردنی برایەکەتە بەشێوەیەك، کە پێی ناخۆش بێت، گوترا ئەدی دەبینی ئەوەی باسی دەکەم، لەبرایەکەمدا هەیە؟ فەرموی: ئەگەر ئەو شتەی تێدابێت، ئەوە غەیبەتت کردوە، ئەگەر نا، مادام ئەو شتەی تێدا نەبێت، ئەوە بوختانت پێکردوە.

٩-خۆ بەکەمگریی (التواضع):

خەسـڵەتێکی دیکـەی خـاتوون مـەلا ژن ئـەوە بوو،کـە زۆر خـاکیی‌و خۆبەکـەمگرو بـێ فیـزو دەمـار بـوو، وە زۆرحـەزی بـە خزمـەتکردن‌و تێکـەڵیی خـەڵکی هـەژارو نـەدارو لێقـەوماو و بـێ دەرەتان دەکرد، وەك دوایی نموونەی لەسەر دێنمەوە، پێغەمبـەری خواش صلی الله علیه وسلم لـەبارەی گرنگیـی سیفەتی خۆ بەکەم گرییەوە، فەرمویـەتی: (ما نقصت صَدَقَتُ من مالٍ، ومـا زادَ الله عبداً بعفوٍ الا عزاً ، وما تواضعَ أحَدٌ لله، الا رَفَعَـهُ الله عـز وجـل) رواه مسلم: ٢٥٨٨

واتـە: هـەرگیز خێـرو بەخشـین، لـەماڵ وسـامان، کـەم ناکات، هەمیشە خـوا بـەهۆی لێبوردنـەوە، عیـززەت بـۆ بەندەگـەی زیـاد دەکات، بەوە هەرکەسێك لەبەر خوا خۆی بەکەم بگرێ وخـاکیی و بێ فیز بێ، خوای زاڵ وشکۆدار هەر بەرزی دەکاتـەوە.

١٠- عیززەتمەندیی:

هەروەها ئەو شێرە ژنە، وێڕای خۆ بەکەمگریی‌و خاکییبوونی، زۆریش نـەفس بـەرزو بـە عیـززەت بـوو، دنیـاو ئـەهلی دنیـای لـە پێنـاو پاراستنی دین‌و سومعەوکەڕامەتدا، پێ پووشکەیەك بوو، وە هەرگیز جارێك لە جاران نەبووە، کە شتێکم هەر بـۆ پێشـنیاریش بکات، چ جای داوام لـێ بکـات، کـە بـۆنی ئـەوەی لێبـێ، لـە پێنـاوی

نەك خۆشكردنی ژیانو گوزەرانمان، بەڵكو تەنانەت سووككردنی باری قورسیشماندا، لە كارو چالاكی ئیسلامییمان، كەم بكەینەوە، یان نەرمكێشییەك بكەین، بەڵكو بە پێچەوانەوە هەمیشە هاندەرم بوو بۆ بەردەوامیی و ڕاوەستاویی.

١١- دڵسۆزیی:

ئاكارێكی دیكەی جوانو پەسندی ئەو مەلاژنە ڕەحمەتییە ئەوە بوو، كە زۆر دڵسۆز بوو، چ بۆ خەڵكو دۆستو خزم بە گشتیو، چ بۆ بەندە، لە ژیانی هاوسەرێتییماندا بە تایبەت، وە بە مانای وشە بەخەمماڵو منداڵمو سومعەو، كەسایەتییمەوە بوو، وە هەوڵی دەدا بە هەموو توانای، هیچ كەلێنو كەمو كوڕییەك نەبێ.

دیارە پێغەمبەری خواش " صلی الله علیه وسلم" دڵسۆزیی (النَّصِیحَة) بە بەشێكی گەورەو گرنگی دینداریی داناوەو فەرموویەتی: (الـدِّینُ النَّصِیحَةُ) رواه مسلم:٥٥، واتە: دینداریی دڵسۆزییە.

١٢- ئازایەتیی:

سیفەتێكی دیكەی هاوسەری ڕەحمەتییم، بریتی بوو لە ئازایەتییو بوێریی، كە دیارە ئەویش لە زۆر هەڵوێستیدا خۆی دەنواند، وەك دوایی لە هەڵوێستو هەڵسو، كەوتەكانیدا باس دەكەم.

١٣- مشوورخۆریی:

مەبەستم لە مشوورخۆریی بە پلەی یەكەم، مشوورخۆرییەتی لە چوارچێوەی ماڵو خێزاندا،كە لەو بارەوە بە شێوەیەك بوو، من هیچ ئەركو بارگرانییەكی ئەو تۆم بۆ بەڕێوەبردنی ماڵو خێزانو میوانو، كڕینی كەلوپەلو مەسرەفكێشان لەسەر شان نەبوو، تاڕاددەیەك دەستی بە تاڵ كردبووم بۆ ئیشو كارەكانم.

١٤- صیلەی ڕەحم گەیاندن:

ئەمیش یەكی دیكە بوو لە خەسڵەتەكانیو، لە بواری خزمایەتیدا زۆر بە ڕەحمو سۆزو گورجو گۆڵ بوو، هەمیشە حەزی دەكرد خزمو دۆستو نیزیكان بەسەر بكاتەوەو ئاگای لێیان بێ.

ئینجا بێگومان گەیاندنی پەیوەندیی خزمایەتییش، خەسڵەتێكی گرنگی مرۆڤی مسوڵمانە، وەك پێغەمبەری خوا "صلی الله علیه وسلم" لەو بارەوە فەرموویەتی: ((الـرَّحِمُ مُعَلَّقَـةٌ بِالْعَرْشِ تَقُولُ مَنْ وَصَلَنِي وَصَلَهُ اللَّهُ وَمَنْ قَطَعَنِي قَطَعَهُ اللَّهُ)) رواه البخاري: ٥٩٨٩، ومسلم: ٢٥٥٥، واتە: خزمایەتیی بە عەرش هەڵواسراوە، دەڵێ: هەركەس بمگەیەنێ، خوا بیگەیەنێ (بەبەزەیی خۆی)، وە هەركەس بمپچڕێنێ، خوا بیپچڕێنێ (لە بەزەیی خۆی).

١٥- وەفاداریی:

خەسڵەتێكی دیكەی بەرجەستەی ئەو خاتوونـە، بریتـی بوولـە وەفـاداریی‌و، هەمیشـە چـاكەی خـەڵكی لەبـەر چـاو بـووو باسـی دەكرد، هەروەها بەرانبەر بە ماڵ‌و خێزانی شەهیدان‌و كەسـانێك،، كەناسیاوێتیی‌و تێكەڵیی لـە گـەڵیان هـەبوو، بـە گـوێرەی بـۆ لـوان ئاگـای لێیـان بـووو، سـەری لێـدەدان‌و هاوخـەمیی لەگـەڵ پێشـان دەدان.

ئنجا لەڕاستییدا، ڕەوشت‌و ئاكارە پەسندو جوانەكانی خاتوون مەلاژن زۆربوون، بەڵام ئەو پازدە (١٥) خەسڵەتەم لە نێویاندا گوڵبژێركرد،، كە بناغەو سەرچاوەی سەرجەم ڕەوشت‌و ئاكارە بەرزو جوانەكانی دیكەن.

تەوەرەی دووەم

هەڵوێستو هەڵسوکەوتە جوانەکانی خاتوون مەلاژن

www.alibapir.com

لە تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان لەگەڵتانین
Stay in touch on social media
نحن معكم عبر مواقع التواصل الاجتماعي

ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

AliBapir/عەلی باپیر

archive.org/details/@alibapir

AliBapir/عەلی باپیر

AliBapir
Google Play
App Store

کەناڵی
ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

www.alibapir.net
کوردی - عربي - English

ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

لە ڕاستیدا هەڵوێستو هەڵسوکەوتی مرۆڤو خووڕەوشتو ئاکاری، هەتا ڕاددەیەکی زۆر لە یەك نیزیكو تێکهەڵکێشن، بەڵام هەڵوێستو هەڵسو کەوت ، زیاتر حاڵەتی کردەییو پڕاکتیزەیی ڕەوشتو ئاکارو بەهایەکان بە خۆوە دەگرن.

جا ئێمە وەك چۆن هەندێك لەڕەوشتو ئاکارە جوان پەسندەکانیمان گوڵبژێرکرد، هەندێك لە هەڵوێستو هەڵسو، کەوتە دلگیرو بەرزەکانیشی بە نموونە باس دەکەین، دیارە بەس ئەوانەی، کە خۆم لێیان ئاگادار بوومو شایەدیان بووم، نەك ئەوانەی، کە لە خەڵکی دیکەم بیستوون و بۆم گێڕراونەوە، کە زۆر زۆرن:

١- دووریيم لە ماڵو پرتەو بۆڵە نەکردنی و ڕووگرژ نەکردنی:

لە ماوەی ئەو سێزدە ساڵەی تەمەنم لەگەڵ مەلاژنی ڕەحمەتییدا، گەشتو سەفەرو گەڕانی زۆرو جۆراوجۆرم هەبوونو، جاری وا بووە بە سێ چوار مانگ لە ماڵ دوور بووم، چ بۆ کاری بانگەوازو ڕێنمایی کردنی خەڵكو، چ بۆکاری حیزبییو پێشمەرگایەتییو، چ بۆ گەشتو سەفەری سیاسیی، بەڵام نایەتەوە یادم، تەنیا جارێکیش نێوچاوانی گرژکردبێ، لەسەر

دووركەوتنــەوەم لــەماڵوحــاڵ، بــە تایبــەت خۆپــەنهانكردنی (إختفاء)ی ساڵی(١٩٨٧)و، سـەفەری حـەجی سـاڵی (١٩٩١)و، گەشـتی دوورو درێـژم بـۆ (توركیـاو سـوریاو ئـوردونو لوبنـانو سـوودانو یەمـەن)، لـە سـاڵی ١٩٩٦دا، كـە هـەركامیان :(خۆپـەنهان كـردنو، حەجو، گەشت) یەكی دەوری سێ مانـگ ، یان زیاتریشیان پێچوو.

دیـارە ئـەوەش لـە حاڵێكـدا، كـە بـەزۆریی حاڵـەتی نـەداریی‌و ناگوزورییمـان هـەبووەو، هـیچ كـام لـە پێداویسـتییەكانی ژیـانو گوزەرانمان وەك پێویست نەبووە، بەڵام بێگومان ئیمان كانگایـەكی وزەی لە بن نەهاتوویەو، قەناعەتیش خەزنەیەكی نەبڕاوەیە.

٢- میوانداریی كردنی خەڵكێكی زۆر بـەڕووی خۆشو زمانی شیرین، وێڕای نەداریی:

هەڵوێستێكی دیكەی پڕشنگداری ئەو شێرە ژنەم ئەوەبوو،، كە لەگــەڵ وەك پێویســت نــەبوونی بــاری دارایــیو، كەلوپــەلو پێداویستییەكانی خزمـەتكردنی مـاڵو میـوان، هەمیشە بەسـەرو ڕووی خــۆشو گفــتو لفتــی شــیرین، پێشــوازیی گــەرمی لــە میوانەكانم دەكرد، تەنانەت ئەگەر بـۆ خۆشـم لـە مـاڵ نەبوومایـە "چـونكە مۆڵـەتی منــی پــێ بــوو" دیــارە منــیش بــە حــوكمی پەیوەنــدیی كۆمەڵایــەتییو فیكریــیو سیاســیی یــە جــۆراو جۆرەكانمو، هەنـدێك جاریش بـە حـوكمی هەڵكەوتی جوگرافیی

ئــەو شــوێنەی ماڵمــانی لێبــوو، هەمیشــە میــوانم زۆر بــوون‌و، هەیانبووە بە مانگ‌و زیاتریش ماوەتەوە.

ئینجــا ســەرباری هەموویشــی، خــاتوون مــەلاژن وێــڕای ســەخیبوونی‌و بەخشــندەیی، عادەتیشــی وابــوو زۆرخــۆی بــە میوانانــەوە ســەغڵەت دەکــردو، هــەوڵی دەدا هەرچــی پێیــدەکرێ ئامادەی بکات‌و بۆیان دابنێ، کە من زۆر جار لـەو بـارەوە گلـەییم لـێ دەکـردو دەمگـوت زیـاد لـە پێویسـت خـۆت مانـدوو دەکـەی‌و (تکلف)دەکەی، بەڵام ئەو بەو شێوەیە نەبوایە مورتاح نەدەبوو.

هەرگیز لە بیرم ناچێ ساڵێکیان[1] ماڵمان لـە سەردەشـت بـوو لـە خانوویــەکی خراپۆکــەدا بــووین بــەکرێ، هەنــدێك مامۆســتامان میــوان بــوون لــە (ســنە)وە هــاتبوون، هــاوینێکی گــەرمیش بــوو، خێــزانم لەســەر یــەك تــەباغی نــەوتی گچکە، کــە هــەر ئــەوەمان هەبوو وەك عادەتی خۆی، نان‌و چێشتێکی باشـی سـازکردبوو، دوو سێ جۆرە شـلەوبرنج‌و..هتد، دوایـی پـاش نـانخواردن، یـەکێك لـە مامۆستایەکان چوو سـوپاس‌و دەستخۆشـیی لـە هاوسـەرم بکات،کە مەتبەخ‌و تەباخەکەی بینی، بەسەر سوڕمانێکەوە گوتی: ئایا ئـەو هــەموو خــواردن‌و چێشــتەت لــەم مەتبەخــەداو بــەم تەباخــە سازکردوە؟!

---

(١) ساڵی (١٩٨٩)ی زایینی، بەرلەوەی بگوازینەوە بۆ گوندی (خدراوێ).

٣- خزمەتی خەڵك كردن بە قالب سووكیی‌و چاوەڕێ كردنی پاداشتی خواوە:

هەڵوێست‌و هەڵسوكەوتێكی دیكەی ئەو شێرە ژنە ئەوە بوو، كە لە ناخی دڵییەوە هاوكاریی‌و خزمەتكردنی خەڵكی پێخۆشبوو، بە تایبەت خەڵكی لێقەوماوو بێ دەرەتان، ئینجا زۆر بە شەوقو دلگەرمیی‌و قالب سووكییشەوە، بەو كاروخزمەتە هەڵدەستاو، هەستم دەكرد وەك طاعەتێك بۆ خوا ئەنجامی دەداو، ئومێدی پاداشتی خواو دوا ڕۆژی پێی هەبوو.

دیارە جاری واش هەبوو ئەوەی، كە بۆ خزمەتی خەڵك پێی هەڵدەستا، لەگەڵ ئەركەكانی بەرانبەر بەمن‌و منداڵەكانی تێك دەگیراو، لەو بارەوە گلەییم لێ دەكرد، ئەویش بە ئارامیی عوزری بۆ دەهێنامەوەو، لێی حاڵی دەبووم، كە تەنیا مەبەستی پاداشت‌و ڕەزامەندیی خوای بەخشندەیە، وەك خوای بەرزومەزن لەسەر زمانی ئەو جۆرە، كەسانە،،كەبەبێ هیچ ئامانج‌و مەبەستێكی دنیایی خزمەتی خەڵكی دەكەن، فەرموویەتی:

﴿ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾ ﴾ الإنسان. واتە: وە لەگەڵ خۆشەویستییشیان دا بۆ خواردن (لەبەر پێویستیی خۆیان) دەیبەخشن بە نەدارو هەتیوو دیل (لەبەر خۆیانەوەو لە دڵی خۆیاندا) دەڵێن، بێگومان بەس لەبەرڕووی خوا (ڕەزامەندیی خوا، یان دیداری ڕووی خوا) ئەو خواردنەتان دەدەینێ‌و هیچ

پاداشتو سوپاسکردنێکتان لێ داوا ناکەین (واتە: لێتان چاوەڕوان ناکەین).

ئنجـا لــەبارەی گرنگیـی وکاریگــەریی وســەخاوەت و بەخشندەییەوەو ، پێگەی بەرزی لەئیسلامدا، با سەرنجی ئەم فەرمودەیە بدەین: ((عَن جابر بن عبدالله رضی الله عنهما قـالَ: سَمِعتَ رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول: قال جبریل: قـالَ الله عز وجل: هذا دینٌ ارتضیتهُ لنفسه ولَنْ یصلحَهه الا السَخاْء وحسنٌ الخُلُقِ، فَأكرِمه بهما ما صحبتموه)). رواه البغوي في سنده.

واتە: جیبریل فەرمویەتی: خوای زاڵ وپایەبەرز فەرمویەتی: ئـەم ئایینـە (واتـە: ئیسـلام) بـۆ خـۆمم پەسـندکردوەو، بـەس سەخاوەت وڕەوشت جوانیی لێدەوەشێتەوە، دەجا هەتا لەسەر ئەم ئایینـەن ولەگەڵیدا هـاوەڵن، بـەهۆی خۆڕازادنەتانـەوە بـەو دو خەسڵەتە، ڕێزی بگرن.

٤- حەواندنـــەوەی خــەڵك‌و، کـــەل‌و پـــەل لەگـــەڵ بەشکردنیان:

ئەو یەك دوو ساڵەی، کە ماڵمان لە گوندی (گەڵوو) بوو، کە لـە ڕژێـم قاچـاغ بـووم، کەسـانێکی زۆر هاموشـۆیان دەکـردین، بـە تایبەت ڕۆژانی جومعە، جاری وا بـوو بیسـت، سـی (٢٠-٣٠)، کـەس میوانمان دەبوون، هـەروەها هەنـدێك، کـەس، کە لـە ڕژێـم قاچاغ

دەبوون، دەهاتنە لامانو، هەیانبوو بە مانگ زیاتر لە لامان دەحەوایەوەو... هتد.

ئینجا یەکێك لەوانە، ، کە خۆیو خێزانو منداڵەکانی ماوەیەك لەلامان بوون، ماڵی (مامۆستا مەلا موحەممەدی مەلا صاڵحی شارەزووریی) بوو، خوا لێی خۆشبێ، کە ئەو کاتە لە ڕژێم قاچاغ بوو، دیارە ماوەیەك پێکەوە بووین، لە یادم نەماوە مانگێك زیاتر بوو، یان، کەمتر، پاشان وا بە باش زانرا، بگوازنەوە بۆ گوندێکی دیکەی نیزیك خۆمان، جا لە کاتی گواستنەوەیاندا، هەرچەندە، کەلو پەلی خۆشمان هەرکەم بوو، بەلام هاوسەری ڕەحمەتییم، کەلو پەلەکانی لەگەڵ بەشکردنو، لە قەدەر حاڵ لە هەر شتەی شتێك، مامۆستای شارەزووریش، کە پیاوێکی قسە خۆش بوو، لەو کاتەدا، کە کەلو پەلەکانیان لە ولاخ بۆ باردەکردن، بە پێکەنینەوە ڕووی لە من کردو گوتی: دەزانی ئێستا، کەیم دێتەوە بیر؟ گوتم: کەی؟ گوتی: ئەو کاتەی، کە تازە دایکی بەهەشتم هێنابوو، لەگەڵ ماڵی بابم لە یەك جیا دەبوینەوە، کە کەلو پەلەکانیان لەگەڵ بەشکردین!

٥- خۆڕاگریی و نەشڵەژان لە کاتی بیستنی هەواڵی پەلاماری ڕژێمو چەکدارەکانیدا:

هەڵوێستێکی دیکەی ئەو ئافرەتە هەڵکەوتووە،، کە ئازایەتییو چاوقایمی تێدا بەرجەستە بوو، ئەوە بوو، کە ئێمە ئەو کاتەی

ماڵمان لە گوندی (گەڵوو) بوو، هەمیشە گوێ قوڵاغ بووین، كەی ڕژێـم و چـەكدارەكانی پـەلاماری گوندەكـەمان دەدەن، بـۆ دەستگیركردنم، چونكە وێڕای قاچاغبوونم لەو ناوچەیەش جم و جـۆڵ و گەشـت (جَولـة)م هـەبوو، بـۆ گونـدەكانی ئـەو دەڤـەرەو، هەنـدێك جـار بـۆ ڕانیـەو سەنگەسـەرو بەسـتە سـتێن و توومسووران و... هتدیش.

ئینجـا ئـەوە بـوو شـەوێكیان، كـە وێـڕای مامۆسـتا مـەلا موحەممەدی شارەزووریی ڕەحمەتیی، كە ئەوكاتـە لـەڕژێم قاچاغ بوو، كە من بۆ شوێنە ونیـی، نـاوم لێنـا بـوو(صـۆفی مـەحموود)، چونكە ئـەو كاتـە ڕیشـێكی مـاش و برنجی جوانی هەبوو، وە ئـەو كاتـە مەگـەر یـەكێك صـۆفی بوایـە، ئەگـەرنا ڕیـش دەگمـەن بـوو، تەنانەت لە نێو مامۆستایانیشدا، نـەك هـەر خـەڵكی دیكـە، بـەڵێ، جگە لەو، كاك (مخلص یونس)[1] یش، كە ئەویش هەر، كـە لـەڕژێم

---

(١) كاك حاجی مخلص، خاوەنی نووسینگەی تەفسیر.

كـاك حـاجی مخلـص، كـە زانیـی بـوی نامیلكەیـەك لـەبارەی هاوسـەری كۆچـكردومەوە دەنوسـم، ئـەم بیرەوەریـەی خـۆی نوسـیی: (سـاڵی ١٩٨٦ لەلایەن دەسەڵاتی بەعسەوە، فـەرمانی گـرتنم دەرچـو، ناچـاربوم، شـارو وڵات وماڵ و منداڵ جێ بێڵم وبچمە شاخ، ئەوەبو چومە مـاڵی مامۆسـتا عـەلی بـاپیر، كـە ئـەو كاتـە لـە (گـەڵوو) بـوون، خـەمی گـەورەم، دایكـی منداڵان وخوشـك ودایكـم بـو، چـونكە بـەعس، ئەگـەر ئـەو كەسـەی، كـە مەبەسـتی بـوو، پێـی دەسـتگیر نەكردبوایـە، پـەلاماری ژن وكەسـی تـری دەدا. ئەو ماوەیەی، كە لـەوێ بـووم، دڵنـەوایی و سـەبوریم بـە سـێ شـت بوو:

قاچاغ بوو، لەماڵمان بوو،، کە ئەویشم نـاو نـا بـوو کـاك (خـدر)، چونکە گوتم: ناوی (مخلص) لەم دەڤـەرە نامۆیـە، ئیـدی کـتو پـڕ هـەواڵێکیان هێنـا، کـە بەپەلـە خۆتـان دەربـاز بکـەن، ڕژێـمو چـەکدارەکانی بـەڕێوەن بـۆ گونـدی گـەڵوو، لـەو کاتـەدا خـاتوون مـەلاژن دووسـێ تفـەنگی ئەمانـەت، کـە لـە ماڵمـان دانـرا بـوون، دەستو برد دەری هێنانو، سەرو تفەنگی دایە دەست هەر کام لـە مامۆستا مەلا موحەممـەدو کـاك مخلص) ، منـیش تفـەنگی خـۆم پێ بوو، گوتی: ئێوە زوو بڕۆن دەربچن، خەمی ئێمەتان نەبێ.

شـایانی باسیشـە، کـە خـەڵکی (گـەڵوو) بـە گشـتی بـە پیـاو و ئافرەتەوە، هێندەمان لەگـەڵ بـاش بـوون، هەسـتمان بـە غـەریبیی نـەدەکرد، وەڕێزێکـی زۆریـان لـە هاوسەریشم دەگـرتو هـەر بـە

یەکـەم: ئـەو نوێژانـەی، کـە لەگـەڵ مامۆسـتا عـەلی دەمـانکرد، کـە کاریگەرییەکی تایبەتی لەسەرم هەبوو.

دووەم: خوێندنەوەی تەفسیری (فخرالدین الرازی).

سێیەم: خاتوون مەلا ژن بوو، خوا لێی خۆشـبێ وپایـەی بـەرز بکاتـەوە، کـە بەئیمانـە دامەزراوەکـەی، دڵنـەوایی دەکـردم و ئومێـدی زۆریـی پێدەبەخشیم و، موداراتێکی تایبەتی دەکردم، دەیگوت: کاك خـدر (کـە ئـەوکات نـاوی نهێنـیم بـوو)، کـوڕی شارە ، یەکـەم جارە لێـی بقـەومێ، لەشـوێنی خـۆی بەخزمـەت بـووەو حـەزی لـەخواردنی باشـە، دەبـێ زۆر ئاگامان لێی بێ.

ئێوارەیـەکیان بـەڕۆژو بـووم، خواردنـەکی زۆر بـەتامی کردبـوو، خـاتون مـەلا ژن گـوتی: ئـەوە لەبـەر خـاتری کـاك خـدری، لەگـەڵ کیژۆڵـەی گوندەکە، بیست جۆرە گیامـان کـردوە، لەگـەڵ هێلکە و کەشـك و ڕۆنـی خۆماڵی بۆم کردوە.

((داك مەلاژن)) بانگیان دەكرد، بۆیە بۆ مەسەلەی خۆپەنهانكردن (إختفـاء)ی هاوسـەرم، هـیچ گرفتێكمـان نـەبوو، هـەموو ماڵـەكان خۆیی بوون.

٦- تەحەممولكردنی نەداریی‌و ژیـانی سـەخت‌و سـادەو بێزارو هەراسان نەبوون:

هـــەر لەســـەرەتای ماڵپێكـــەوە نانمانـــەوە، لـــەمانگی یـــەكی ساڵی(١٩٨٤) دا، مـاڵ‌و ژیـان‌و گـوزەرانێكی سـادەمان دەسـتپێكردو هەر ئەوەشمان بۆ دەگونجا، هەم لەبەر كەم توانایی ماددیی‌و، هـەم لەبـەر گـوازە گـوازی مـاڵ‌و كوردەواریی گوتـەنی: "هەمیشـە مـاڵ لەسەر پشتی وڵاخ بوون".

ئاشكراشە، كە كابانی مـاڵ، بـە تایبـەت ئەگـەر میـوانی زۆربـن، حـەزدەكات‌و پێویستیشـی پێیـەتی ئـەو، كەل‌و پەلانـەی هەبێ،كـە ئیش‌و كارەكانی ماڵ پێویستییان پێیانە.

بەڵام ئێمە لەبەر ئەو هۆكارانـەی ئامـاژەم پێـدان، ئـەوەمان بـۆ نـــەدەگونجا، بۆیـــە مـــەلاژن زۆرجـــاران ناچـــاردەبوو بـــۆ پێداویستییەكانی ماڵ، بچێتە ماڵی دراوسێیەكان‌و، كەل‌و پـەلیان لێوەربگرێ، كە دیارە ئەوەش زۆر لەسـەر دڵ قـورس بـوو، چونكە خـاتوون مـەلاژن ،هـەم لـەلای بابییـەوەو، هـەم لـەلای دایكییـەوە، خانـەدان‌و هـەبوو بـوون، بـابی (إبـراهیم ماماغـا) بـرای (حسـین

ماماغـا) بـوو، کـە ڕیـش سـپی هـۆزی (مـیرزا ڕۆسـتەمیی) بـوو، خوالێیان خۆشبێ، دایکیشی (معصومە غفورخـان) لێـوژەیی، کچی غەفوورخانی لێوژەیی بوو، کە پیـاوێکی نـاوداری عەشـیرەتی ئـاکۆ بــووەو کــاتی خــۆی لەگــەڵ کەســانی وەك (شــێخ مــەحموودی حەفیـد)و (بابکراغــای گردەســپیان) و (هەباســی مــەحمووداغای چۆمخڕکە) پەیوەنـدییو سـەروکاری هـەبووە، خـوا لـە هـەموویان خۆشبێ.

بـەڵام هـەموو ئەوشـتانەی ، دڵسۆزانە تەحـەممول دەکـردن‌و، هەر بەسەرخۆیشی نەدەهێنا.

یەکێك لەو شتانەش، کە هەرگیز لەبیرم ناچێتەوە لەو بوارەدا، ئەوەیـە، کـە ئەوکاتــەی ماڵمـان لـە گونـدی (سەرسـیان)ی بـەری مەرگـە بـوو، کـە بـە هـۆی (حاجیاغـای سەرسـیان)ەوە خـوا لێـی خۆشـبێ، لـەوێ حەوابوومـەوەو، بـە دڵخۆشـیی بـە بـرای بـەڕێزم (مامۆستا مەلا سـەید عەبـدوڕڕەحمانی لۆتـەریی)یـەوە، کـە مـەلای دێیە کە بوو، دەوری دووساڵ لەوێ گیرسابووینەوە[1].

ڕۆژێکیان نیوەڕۆ بـوو، چێشـتی سـاوارمان هـەبوو، بـەڵام بـەبێ شلەو زەڵاتەو هەرشـتێکی دیکـە، منـیش لەبەرخۆمـەوە گـوتم: بـە خوا خۆش بوو ئەم ساوارە دۆیەك، ماستاوێکی لەگەڵ بوایە، دیارە ماستیشمان نەبوو، وە ئەگەر ئاگاداربام ڕازیش نـەدەبووم، خێـزانم

---

(١) مـاڵی مامۆسـتا مـەلا سـید عبـدالرحمن لۆتـەریی، لـەو ماوەیـەدا، کە لـە گونـدی سەرسـیان بـووین، زۆر خزمــەتیان کـردین‌و پێمانــەوە مانـدوو بوون، خوا بە چاکترین شێوە پاداشتیان بداتەوە.

داوای ئەو جۆرە شتانە لە ماڵە دراوسێیەکان بکات، بۆیە بێئـەوەی من پێ بزانم، خێزانم دیار نـەماو دوایـی تۆزێك خـۆی خافلاَنـدو هاتەوە، پەرداخێك ماستاوی پێ بـوو، منـیش تـوورە بـووم‌و گـوتم نایخۆمـەوە، هـەتا نـەزانم چـۆنت پەیـدا کـرد؟! گـوتی: بـە خـوا چوومە فلاَنە ماڵە دراوسێ‌و گوتم یـەك کەوچکە ماسـتم بـدەنێ، شیری پێ هەوێن دەکەم‌و، ئـیدی کردمـە ئـەم پەرداخـە ماسـتاوە، دیارە پـێم نـاخۆش بـوو، بـەلاَم لەبـەر دڵـی وی، قبـووڵم کـرد، کـە پێکەوە بەدەم ساوار خواردنەوە بیخۆینەوە !

٧- فرۆشـتنی بەشـێك لـە زێـڕی مـارەیی یەکـەی بـۆ دەعوەتکردنی پێشمەرگەکانی بارەگای هێزی حەمزە، لە قەلاَتووکانی بناری قەندیل:

ئەو ماوەیەی، کە بارەگای هێزی (حەمزە)، کە مـن فەرمانـدەی بـــووم، لـــە گونـــدی (قـــەلاَتووکان)ی بنـــاری قەنـــدیل بـــوو، وە ژمارەیەکیشـمان مـاڵ‌و خێزانیشـمان لـەوێ بـوو، کەلـە نێویانـدا بەندەو شـەهید مـەلا شـەریف و مامۆسـتا حەسـەن بابـەکرو کـاك مەلا ئەحمەدی هەنارۆکێ، هەبووین، جاری وا هەبوو چـوار مـانگ تێدەپەڕین، گۆشتمان نەدەخوارد، ئینجا جارێکیـان، کـە ماوەیـەك بوو خۆمـان‌و پێشـمەرگەکان گۆشـتمان نـەخواردبوو، دیـارە لەبـەر

نـەبوونییو، کەمدەسـتیی، وە زۆر تامـەزۆری بـووین[١] خـاتوون مەلاژن بەشێکی زێڕەکەی فرۆشتو پارەکەی بە مریشکداو، بەو جۆرە دەعوەتێکی باشی برا پێشمەرگەکانی کرد[٢].

٨- ئێشکەگرتنی لە ئافرەتان لە ئەشکەوتدا لە گەرمەی شەڕی قەلاتووکانو تۆپبارانی ڕژێمدا:

لەگەرمـەی شـەڕی قەڵاتووکانـدا، کـە لەسـەر (گـردی ڕەمکـان) ڕوویـداو خـۆم سەرپەرشـتی شـەڕەکەم دەکـرد، ژنو منداڵـەکانمان ناردنە دەرەوەی گوندو بارەگا بـۆ ئەشـکەوتێك، دیـارە مـن یـەکێك

---

(١) کـاك مــەلا هێــواش هۆکــاری مریشــك کڕینەکــەی هاوســەرمی بــۆ پێشمەرگەکان بەم شێوەیە بۆ گێڕامەوە:
گـوتی: ڕۆژێکیـان بـەلای مـاڵی ئێـوە دا تێپـەڕیم بۆنکڕووزێـك دەهـات، منـیش زۆر لـە مێـژ بـوو تامـەزۆری گۆشـت بـوومو وامزانـی گۆشـت دەبرژێنن، بۆیە سەلامم کردو گوتم: داك مەلاژن ئەو بۆنکڕووزە چییە، گۆشت دەبرژێنن؟ ئەویش فەرمووی لێکردمو گوتی: نەخێر گۆشتمان لە کوێ بوو! منیش گوتم: ئـەدی ئـەو بۆنـە چییە؟ ئـەویش تەماشـای کـرد کراسی بەسۆزخانی کچی بوو کـەو تبـۆ سـەر پشکۆیانو دەسووتا، ئیـدی داك مەلاژن گوتی: یاخوا نەمێنم بۆتان، دیـارە زۆر تامـەزرۆی گۆشـتنو، بڕیاریدا گۆشتمان بۆ بکڕێ!

(٢) یـەکی دیکـەش لـەو ئافرەتانـە کـە بەشـێك زێڕەکـەی خـۆی فرۆشـتبوو بۆهاوکاریی پێشمەرگەکانو بارەگا، هاوسـەری کـاك (حـاجی طە حـاجی ظاهر) ڕانیەیی بوو، خوشکە (عائیشـە) کـە ئـەو کاتـە ئـەوانماڵیـان لـە نەغەدە بوو، خزمەتێکی زۆری ئەو برایانەیان دەکرد، کە بـەئیشو کـار دەچوونە نـەغەدە، خوا پاداشتیان بداتەوە.

لـە برایـانـی پێشـمەرگەم لەگـەڵ دانـان، کـە (کـاك مـەلا هێـواش)ی شاعیر بوو، چونکە ژمارەمان زۆر کەم بوو، وە پێم گوت: تـۆ هـیچ مەکە بەس ئاگاداری ژنو منداڵەکان بەو، ئێشکەیان لـێ بگـرە، وە پێشم گوت: پێغەمبەری خواش " صلى الله عليه وسلم " لـە جـەنگی (أحـزاب)دا، (حَسّان بـن ثابـت)ی شـاعیری لـەلای ژنو منداڵـەکانی نێو قەڵایەکە دانا بوو، با ئێمەش ئەو سوننەتە زیندوو بکەینەوە:

ئینجا کاك مەلا هێواش دەڵێ: لەبەر ئەوەی شـەرمم دەکـرد لـە نێو ئەشکەوتەکەدا بخەوم، تاکو ئافرەتەکان ئیسڕاحەتیان لـێ تێك نەچـێ، مــن لــە دەرەوەی ئەشــکەوتەکە دەخــەوتم، هەرچــەندە تۆپبارانیش هەبوو، بەڵام کوژران‌و بریندار بوونەکەم پـێ سـەهلتر بوو لەوەی لە نێویاندا بم، ئنجا کاتێك، کە خەوم لێکـەوتبوو، داك مەلاژن تفەنگەکەی لەبن سەر دەرهێنا بـووم، منـیش، کـە هەسـتم کرد تفەنگەکەم لەبن سەر دەرهێنراوە، مشەوەش بووم، بەڵام، کـە تەماشـام کـرد بــە دەسـت داك مەلاژنەوەیــە، گـوتم: ئــەوە بۆچـی تفەنگەکەم لەلای تۆیە؟ ئـەویش گـوتی: تـۆ خـەوت لـێ کـەوتبوو، منیش گوتم نـەوەك پەلامارمان بدەن، با تفەنگەکەم بـە دەسـتەوە بێ، خۆ ناکرێ بێ پاسـەوان بـین، ئەگـەر لێمـان نیزیـك بکەونـەوە دەیان تۆپێنم !

٩- شۆردنی جل‌و بەرگی پێشمەرگە نەخۆشەکان:

ئەو کاتەی، کە لـە گوندی(خـدراویّ) بـووین، لـە سـاڵانی (١٩٩٠-١٩٩١)دا، هەندێك پێشـمەرگەی نـەخۆشمان هـەبوون، نەیانـدەتوانی جل‌و بـەرگی خۆیـان بشـۆن، خـاتوون مـەلاژن باسـك‌و قـۆڵی لـێ هەڵدەماڵی‌و بۆی دەشۆردن، هەرچەنـدە ئەو کاتە جگە لە (شـادی) هـەموو منداڵـەکانی دیکـەمان هـەبوون‌و هەمووشـیان سـەلکەو پێچکەو پێڕۆچکە بوون‌و، گەورەکەیان (بەسۆز) بوو، کە تەمەنی چـوار پێـنج سـاڵە بـوو، دیـارە جاروبـار گلەییشـم لـێ دەکـرد لــەوبارەوە، چـونکە زۆر مانــدوو دەبــووو، دەشــم گــوت: بــا پێشـمەرگەکان فێـری تەنبـەڵیی‌و خزمـەتکران نـەبن‌و، خۆیـان خزمــەتی خۆیــان بکــەن‌و، جــاری واش هــەبوو لەسەرحیســابی خزمـەتی مـن‌و منداڵـەکان بـوو، بـەڵام لـە سـۆنگەی ئـەوەوە، کـە دەمزانی بـە دڵێکی پڕبـەزەیی یانـەو، بـە نیـەتی طاعەتـەوە ئـەو کارە دەکات، هەردەرفەتم دەداو لێم لە دڵ نەدەگرت.

١٠- زیرەکیـی‌و دووربینیـی نوانـدن لـە کـاتی ڕووداو و پێشهاتەکاندا:

هەرچـەندە ئافرەتـان بـە گشـتی هەسـت‌و سـۆزو بـەزەییان بـە هێزتـرە لەعـەقڵ‌و هۆشـیان، ئـەویش حیکمەتەکـەی دیـارە "وەك

پێشتر باسمان كردوە"، كە بریتیە لەوەی ئەركی فیطریی‌و سەرەكیی ئافرەت خوازیاری هەست‌و سۆزو بەزەییەكی بە هێزە، بەڵام خاتوون مەلاژن لە زۆر هەڵوێستیدا، نەك هەر عەقڵ‌و هۆشێكی بە هێزی هەبوو، بەڵكو لە دووربینیی‌و زیرەكیی‌و پێش بینیی كردنی ڕووداوەكاندا، پێش زۆر لە پیاوان دەكەوتەوەو، لەوبارەشەوە نموونە زۆرن، بەڵام بە یەكێكیان وازدێنم:

ئەو كاتەی، كە ڕژێم دەستی بەجەم‌و جوڵ كرد، بەرەو ناوچە سنوورییەكانی نێوان عێراق‌و ئێران، ئێمەش لە بناری قەندیل بووین‌و، چەند قۆڵە شەڕێكمان لەگەڵ سوپاو چەكدارە بەكرێگیراوەكانی ڕژێمدا بوو بوو.

ڕۆژێكیان لەگەڵ چەند برایەك دانیشتبووین‌و باسی ئایندەی خۆمان لە ناوچەكەداو، چۆنیەتی جەنگ‌و ڕووبەڕوو بوونەوەمان دەكرد، هاوسەرم پێشنیاری كرد، كە پێویستە دووربینیی زیاتر بكەین‌و، پێش كەوتنە نێو شەڕەوەو، بەرلەوەی ناوچەكە ببێتە بەرە(جبهة)ی شەڕو شەڕگە، خێزانەكان دووربخەینەوە، تاكو دوایی دەستمان نەگیرێ، بەڵام پێشنیارەكەی وەرنەگیراو، دوایی بەو هۆیەوە شپرزیی ڕووی تێكردین.

لە یادمە یەكێك لە برا نیزیكەكان لەو بارەوە گلەیی لە خێزانم دەكرد،، كە باسی دووربینیی (إحتیاط)ی دەكردو گوتی: داك مەلاژن ئێمە هەر بەردێك باوێین دەبێتە گوللە تۆپ !

خێزانیشم بە شێنەییەكەوەو لەبەر خۆیەوە گوتی: خـوا بكات وابێ، بەڵام پێموایە ئەمانە قسەی عاتیفیین.

١١- هێنانەدەری ماڵێكی ئاوارە لە، كەلاوەیـەكو خـانوو بۆ گرتنیان:

پاش كۆچی دوایی هاوسـەرم، ڕۆژێكیـان پیـاوێكی ڕیـش سـپیی، كەنەمدەناسـی، هاتـە ماڵمـان، كـە ئـەو كاتـە لـە شـاری (مـەریوان) بووین، هات دانیشتو دەسـتی كـرد بـە گریـانێكی بـە كـوڵو، پـاش سەرەخۆشـیكیردنیو چـاكو چۆنیی، لـێم پرسـی: زەحمـەت نـەبێ خـۆتم پـێ بناسـێنە ناتناسـم ! ئـەویش گـوتی: مـن حـاجی فلانـە، كەسمو خەڵكی چەمچەماڵم، لـێم پرسـی: ئـەدی چۆنـە وا بـەكوڵ دەگری؟! ئیـدی ئـاوا دەسـتی بـە گێڕانـەوەی بەسـەرهاتی ناسـینی خێزانمـی كـردو گـوتی: ئێوارەیـەكی ساردی زسـتان بـوو، خـۆمو خێــزانمو منداڵــەكان لــە، كەلاوەیــەكی قــەراغ شــاردا لەســەرمان هەڵدەلــەرزین، چــونكە لەبــەر نــەداریی خانوومــان بــۆ بــەكرێ نــەگیرابوو، تــەنیا نایلۆنێكمــان بەســەر، كەلاوەكــە دا دابــوو، كــە بەباران تـەڕ نـەبین، ئێمـە لـەو حاڵەتـەدا بـووین خێزانـت بـەلای، كەلاوەكەماندا ڕابردو، كە ئێمـەی ئـاوا بینـی گـوتی: ئەیـەڕۆ ئـەوە لێـرە چـی دەكـەن ! لێـرە لەسـەرمان ڕەق دەبنـەوە، بـە خـوا نابـێ ئەمشـەو لێـرەبنو دەبـێ بێنــە لای ئێمــە، ئێمــەش هەرچــەندە شەرممان دەكرد، بەڵام وازی نەهێنا ، هەتا لەگەڵی چووین، ئنجا،

كە چووین ، خۆی پێناساندین و گوتی: مـن خێزانـی فلانكەسـم و ئەمە مـاڵی ئـەوە، ئیـدی هـەر بەوشـەوە گـەرماوی بـۆ داخسـتین و، هـەمووومان، كـە چـڵكن بـووین خۆمـان شـۆردو، جـل و بـەرگی هـەموومانی شـۆردو، پاشـان بـۆ بـەیانیش یـەك دوو پیـاوی بـانگ كردن[1] و حاڵی ئێمەی بۆ باسكردن و، داوای لێكردن، كە خانوومـان بۆ بگرن، وە خانوویان بۆ گـرتیین و، لەو،كەلاوەیـە دەربـاز بـووین، جا ئایا ناهەقمە بە كوڵ بۆی بگریم ؟!

١٢- پیرەژنێكـــی ســـواڵكەر: كەدەهاتمـــە ئـــەم ماڵـــە نەمدەزانی، كە سواڵكەرم، وامدەزانی خانمێكی گەورەم:

چـەند ڕۆژێـك پـاش كۆچـی دوایـی خێـزانم، پیرەژنێـك هاتـە ماڵمان، نەمدەناسی و زۆربە پەرۆش بوو بۆ خێزانم، ئنجا، كە لـێم پرسـی: تـۆ كێـی؟ گـوتی: بـە خـوا ڕۆڵـە پیرەژنێكی بێكەسـم و بـە سواڵ و سـەدەقە دەژیـم، بـەڵام بـە خـوا هـەر جارێـك هاتبمـە ئـەم ماڵە، ئەو ئافرەتە هێندەی ڕێز لێگرتـووم، وامنـەزانیوە سـواڵكەرو داماوم، بەڵكو وا مزانیوە خانم و خاتوونم !

پاشان گوتی: خوایە ! من، كە بۆ مردن باشـم نـامرێنی و، ئـەو ژنە چاكە دەمرێنی منیش گوتم: پوری گیان ! ئەو قسانە مەكـەو ناشـوكریی مەكـە، خـوا بـە هـەموو شـێوەیەك بەنـدەكانی تـاقی

---

(١)لە دۆستو برایانی خۆمان، كە ئەو كاتە ماڵیان لە مەریوان بـوو، پێموایـە كاك حاجی سەعیدو كاك أبو هدی بوون.

دەکاتـەوەو، کاری خـوا هـەمووی بەجێیـە، بـا ئێمـەش سـەرمان لـە هەمووی دەرنـەچێ.

ئنجا با لە کۆتایی هەڵوێستو هـەڵسو، کەوتـە جوانـەکانی خاتوون مەلا ژنـدا، باسـی سـێ هەڵوێستی گرنگی تایبـەت بـە خۆم بکەم:

١٣- هەڵوێستی لە کاتی هاوسەرگیرییم لەگەڵ هاوسەری دووەمم، شوکریە خاندا:

دیارە مەگەر بە دەگمـەن، ئەگـەرنا هـیچ ژنێـك ڕازی نیـە ژنـی بەسەر بێو، خاتوون مـەلاژنیش هـەروا بـوو، بـەڵام، کـەزانی هـەر دەمەوێ ژنێکی دیکە بێنم، مۆڵـەتی لێـوەرگرتم بچێ بیبینـێ، کـە بینیشیو هاتەوە، هیچ قسـەیەکی خراپـی نـەکردو گـوتی: نـاتوانم ڕێی شتێکت لـێ بگـرم، کـە خـواو پێغەمبـەری ڕێیـان داوە، پاشـان لەڕۆژی بووك گواسترانەوەشدا، ئافرەتـەکان لەبـەر وی کـشو مـات بوون، کەچی ئەو گوتی: ئەوە چییە هیچکەس تلی لی بۆ بووکـێ

ناکات؟! ئیدی وەك عادەتی ژنان تلی لی کردو، نوقڵ چوکلاتیشی بەسەر بووکێدا هەڵدان[1]!

١٤- لەگەڵمــدا هێــدیی‌و مەنــد بــوو، نایەتــەوە یــادم مەسەلەیەکم بە توندی ڕەفز کردبێ، لام‌و جیمیی تێدا کردبێ‌و، درەنگ تووڕە دەبوو، زووش ئاشت دەبۆوە:

خــاتوون مــەلاژن لەگــەڵ مــن‌و خەڵکیشــدا بەگشــتی، ئــارام‌و هێمن‌و مەندبوو، وەهــەرگیز لەســەر شــتێك نەدەچوو، کــەزانیبای لــەلای مــن پەســند نــاکرێ‌و، لام‌و جیمیــی‌و ســەرەخەریی لەگەڵــدا نەدەکردم.

هەروەها درەنگ تــووڕە دەبــوو، ئەگــەر تــووڕەش بووبایــە، هــەر ماوەیــەکی کــەم بــوو ئاشــت دەبــۆوە، جــا چ مــن دەستپێشــخەری ئاشتبوونەوە بام، کە هەر عادەتم وایــە، چ ئــەو، وە لــە مــاوەی ئــەو سێزدە ساڵەی ژیانی هاوسەرێتییماندا، پێم شك نایەت، ئەو پــەڕی لــە ســەعاتێك ، یــان دوو ســێ ســەعات زیــاتر، تــووڕە بوونەکــەی خایاند بی.

---

(١) هەڵبەتــە ناشــڵێم دوایــی هــیچ کــەم‌و کوڕییــەك نــەبوو، دیــارە بــاری هەوێدارییش بۆ ژنان زۆر قورسە، بــەڵام بەگشتی هەڵوێستو هــەڵس‌و کــەوتی هــەرجوان‌و پەســند بــوو و، هاوســەری دووەمیشــم زۆری ڕێــز لێدەگرت‌و دڵی ڕادەگرت‌و هاوکارو دڵسۆزی بوو.

١٥- ڕۆژێك یان دوان پێش كۆچی دوایی وەصیەتی بۆ كردم، كە بەو پارەیەی هەیەتی حەجی بۆ بكەمو، دوو مانگ ڕۆژووش قەرزدارە، بۆی بگرمەوە:

خێزانم دە (١٠) ڕۆژ لە تاران لە خەستەخانە مایەوەو (باجی مەلیحە خان) خێزانی شەهید (عەلی سیوەیلی) هاوەڵی بوو، ڕۆژانەش خۆمو كاك (عبدالواحد)ی برامو كاك (مصلح حمزە)ی كوڕە پووری سەردانمان دەكرد.

ئنجا ڕۆژێك یان دوو ڕۆژ پێش مردنی گوتی:

مامۆستا ئەمجارە دەمرمو چاك نابمەوە.

منیش دڵم دایەوەو گوتم: نەخێر شیفا لەلای خوایەو خوا یار بێ چاك دەبی.

گوتی: نەخێر دڵنیام چاك نابمەوە.

گوتم: ئاخر چۆنو بەچی دڵنیا بووی؟

گوتی: لە خەونمدا بە خزمەت پێغەمبەر " صلى الله عليه وسلم" گەیشتمو لەگەڵم پێكەنی، ئیدی وا حاڵی بووم، كە دڵنیام بكاتەوە، تاكو لە مردن نەترسم.

دیارە هەرواش بوو، بەیانی ڕۆژی دەیەم هەواڵیان دامێ، كە لەوكاتەدا لە هۆتێل حوەیزە خەوتبووم، كە خاتوون مەلاژن كۆچی دوایی كردوە، كە هەواڵەكەم بیست، بە تایبەتیش، كە

بەشێوەیەکی کتو پڕ بیستم، دنیام لە پێش چاو تاریك بوو، لە ناخەوە هەژام[1].

ئنجا ئەو ڕۆژە ، کە باسی مردنی خۆی کرد، گوتی: ئەگەر مردم، حەز دەکەم بەو بڕە پارەیەی هەمە، حەجم بۆ بکەی، دوومانگیش ڕۆژووی ڕەمەزان قەرزدارم، ئەگەر توانیت بۆم بگرەوە. منیش بە ماوەیەکی کورت پاش وەفاتی، حەج و عومرەم بۆ کردو دوو مانگ ڕۆژووەکەشیم بۆ گرتەوە.

---

١ - هۆی کۆچی دوایی هاوسەرم حاڵەتێکی سووتانی نا ئەنقەست بوو، کە وەك خۆی باسیکرد لە کاتی نەوت تێکردنی تەباخ و داگیرساندنیدا، بێئەوەی ئاگاداربێ دامێنی کراسەکەی ئاگری گرتبوو، دیارە منیش لەماڵەوە بووم و ڕاکشابووم و میوانیشمان هەبوون، ئیدی هەستم پێکرد هاوسەرم خەریکی کوژاندنەوەی ئاگری کراسەکەیەتی، بەپەلە ڕامکردو ئاوم هێناو بەدەستیش کراسەکەم لەبەر دارنی، وە لەئەنجامی ئەوەدا تۆزێك دەستو پەلیشم سووتان دوایی، کە پێمگوت: بۆچی زوو بانگت نەکردم؟! گوتی: ئاگرەکە شتێکی وانەبوو، گوتم خۆم دەیکوژێنمەوە، بەڵام لە بەرئەوەی کراسەکەم ماددەی نایلۆنی زۆر بوو، هەر زیاتر پەرەی گرت و بۆم نەکوژایەوە، شایانی باسیشە هاوسەرم لەوکاتەدا حەملیشی هەبوو، پێموایە (٤ - ٥) مانگەبوو، کە دیارە زوو حەملەکەیان بەهۆی عەمەلیاتەوە لێ جیاکردەوە، بەڵام بەمردوویی و پێموایە ئەو عەمەلیاتەش لەوکاتەدا هۆکارێکی دیکەی وەفاتی بوو.

موژدەی خۆشی پاش مەرگ

ئێستاش دوای ئەوەی پازدە ڕەوشتو خەسڵەتی بەرزوپەسندو، پـازدە هەڵوێسـتو هـەڵسو، کـەوتی جـوانو ڕەنـدم، لـە بـارەی خاتوون مەلاژنەوە خستنەڕوو، واتە: بە هەردووك تەوەرەکە سی (٣٠) خەسڵەتو هەڵوێستم لـە بـارەوە ئـەژمار کـرد، بـە ئەنـدازەی ساڵەکانی تەمەنی، بە باشی دەزانم لە کۆتاییـیدا سێ خـەون بـاس بکەم، کە هەرکامێکیان موژدە (مُبشّرة)یەکـەو بـەو ڕەحمەتییـەوە بینـراون، یەکـەمیان: خـۆم بینیومـەو، دووەمیـان: شـوکریەخانی خێزانم، سێیەمیشیان: برایەکی دڵسۆزو جێی متمانە.

هەڵبەتە خەونی بـاش (الرؤيـا الصـالحة)یـش وەك پێغەمبـەری پێشـەوامان موحەممــەد " صـلى الله عليــە وسـلم " فەرموویــەتی بەشـێکە لـە چڵو شـەش (٤٦) بەشـی پێغەمبەرایـەتیو وەحـیو، تاکـە دەروازەیەکـە، کـە بـەکراوەیی مابێتــەوە، ڕووەو جیهـانی پـەنهانو نادیـار (عـالم الغيـب)، پێغەمبـەری خـوا "صـلى الله عليـه وسلم" فەرموویەتی:

١- ((لَمْ يَبْقَ مِنَ النُّبُوَّةِ إِلَّا الْمُبَشِّرَاتُ قَالُوا وَمَا الْمُبَشِّرَاتُ قَـالَ الرُّؤْيَا الصَّـالِحَةُ)) رواه البخاري: ٦٩٩٠، واتـە: هـیچ شـتێك لـەوەحی

پێغەمبەرایەتیی نەماوەتەوە، جگە لە موژدەدەرەکان، گوتیان: ئایا موژدەدەرەکان چین؟ فەرمووی: خەونی باشە.

٢- ((وَرُؤْيَا الْمُؤْمِنِ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النُّبُوَّةِ)) رواه البخاري: ٧٠٧١، رواه المسلم: ٢٢٦٣، واتـە: وە خـەونی بـڕوادار، بەشـێکە لەچل‌و شەش بەشی پێغەمبەرایەتیی.

٣- ((إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ رُؤْيَا يُحِبُّهَا فَإِنَّمَا هِيَ مِنَ اللَّهِ فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَلَيْهَا وَلْيُحَدِّثْ بِهَا وَإِذَا رَأَى غَيْرَ ذَلِكَ مِمَّا يَكْرَهُ فَإِنَّمَا هِيَ مِنَ الشَّيْطَانِ فَلْيَسْتَعِذْ مِنْ شَرِّهَا وَلَا يَذْكُرْهَا لِأَحَدٍ فَإِنَّهَا لَا تَضُرُّهُ)) رواه البخاري عن أبي سعيد الخدري: ٦٩٨٥، رواه مسلم بنحوه عن قتادة: ٤/٢٢٦١.

واتە: هەرکات یەکێکتان خەونێکی دی، کە پێیخۆشبوو، ئەوە لە خوای بەرزەوەیەو باستایشی خوای لەسەر بکات‌و باسی بکات، وە ئەگەر پێچەوانەی ئەوەی بینی لەوەی، کە پێی ناخۆشە، ئەوە لەشەیتانەوەیە، با لەخراپەکەی پەنا (بەخوا) بگرێ‌و بۆ، کەسیشی باس نەکات، بێگومان زیانی لێنادات.

ئەو فەرمایشتانەشم بۆیە وەك نموونە هێنانەوە، چونکە، کەسانێك، کە شارەزایی یان نیە، گەلێك جار بە شێوەیەکی نەگونجاو باسی خەون دەکەن، هەرچەندە بێگومان لە بەرانبەر ئەو بەزایەدان (تفریط)ەدا، تێپەڕاندن (إفراط) یش هەیەو هەردووکیشیان هەڵەن‌و هەڵوێستی ڕاست لەبارەی خەونەوە، ئەوەیە، کە وەك دڵخۆشکەر (مُبَشِّرة)و بەرچاوڕوونیی‌و وریاکردنەوە، سوودی لێ دەبینرێ، بەڵام هیچ حوکمێکی

شـەرعیی لـەبواری حـەڵاڵو حـەڕامو ئـەمرو نەهییـدا لـێ وەرنـاگیرێو، جگـە لـە خـەونێكیش، كـە بـە پێغەمبـەری خـواوە " صلی الله علیـه وسلم "دەبینـرێ،، كـەناگونجێ شـەیتان دەستی تێیـدا هەبێ، هیچ خەونێكی دیكە بەتەواویی متمانەی پێ ناكرێ.

موژدەی یەكەم:

لە ساڵی (١٩٩٦)دا دوای ئەوەی لە خوا پەرستییەكان (مناسك)ی حـەجو عـومرە بوومـەوە، كـە بـۆ هاوسـەری ڕەحمـەتییمو لەسـەر داواو وەصییەتی وی كردمن، لە خوا سبحانە و تعالی پاڕامەوە، كە لەخەوندا شتێكم پێشان بدات، تاكو دڵنیا بم، كە ئایا ئـەو حـەجو عومرەیـەی كـردوومنو، ئـەو دوومانگـە ڕۆژووەی بـۆیم گرتـوون، قبووڵ بوونو پێی گەیشتوون، یان نا ؟!

ئیـدی ئـەوە بـوو ڕێـك شـەوی دوای تـەواوكردنی خـوا پەرستییەكانی حـەجو عـومرە، لـە خەونـدا هاوسـەرمم بینـی، كـە بەڕوویەكی زۆر خۆشو جوانو دەم بەزەردەخەنەوە، بـەرەو ڕووم هاتو گوتی: (مامۆستا خوا پاداشتت بداتەوە، ئەوەی بۆت كردووم هەموویم پێگەیشت، ئەگەر دەشمزانـی ئـاوای، زۆر بـاش دەبـوومو، هەرگیز دڵم ئازار نەدەدای ! منیش پێم گوت: بـەڵام تـۆ زۆر بـاش بووی لەگەڵم ! گوتی: ئاخر باشتر دەبووم).

ئیدی بێدار بوومەوەو لـەلای خۆمـەوە دڵخۆش بـووم، كـە "ان شاءالله" خوا پەرستییەكانم بۆ خێزانم قبووڵ كراون.

موژدەی دووەم:

چەند ڕۆژێك پاش وەفاتی خێزانم، شوکریەخان بەیانییەك لە خەو هەڵساو بەدەم گریان و ترسان و لەرزینەوە گوتی: مامۆستا زۆر دەترسم، ئێستا خوشکە ڕوخسارخانم لە خەوندا بینی، منیش ئارامم کردەوەو گوتم: چۆن بوو؟ وەك خۆی بۆم بگێڕەوە، ئیدی ئەویش ئاوا بۆی گێڕامەوە، گوتی: لە خەونم خوشکە ڕوخسار هاتبۆوە، منیش گوتم: ئەدی تۆ نەمردبووی؟ گوتی: با، گوتم: دە تووخوا بۆم باس بکە چییان لێکردی، گۆڕەوشاریان دای؟ گوتی: بەڵێ، گوتم: چۆن بوو؟ گوتی: تەنیا ئەوەندە بوو، بە خۆمیە گوشیمی و گوتی: ئاوا بوو، گوتم: ئیدی بردیانی بۆکوێ؟! گوتی: بۆ بەهەشت، گوتم: بەهەشت چۆنە؟ گوتی: زۆر زۆر خۆشە.

ئنجا بەدەم ئەو قسەو گفتو گۆیەوە، ئاخێکیشی هەڵکێشا،کە نەمزانی مەبەستی چی بوو)[1].

---

(١) لێرەدا وەك خستنەڕووی ڕاستیی و وەفادارییش بۆ شوکریەخانی هاوسەرم، بە پێویستی دەزانم بڵێم: پاش کۆچی دوایی ڕوخسارخان و بەجێهێشتنی شەش منداڵ و ماڵ و میوانێکی زۆر، شوکریەخان ئەرك وقورساییەکی گەورەی کەوتە سەرشان و، دڵسۆزانەو لێبراوانە قۆڵی لە بەخێوکردنی منداڵەکانی ڕوخسارخان و خۆیشی هەڵماڵی و، نەیهێشت هەست بەبێ دایکیی بکەن، هەروەها بۆ ماڵ و میوان و خزمەتکردنی دڵسۆزانە، ڕۆڵێکی گرنگی گێڕاو هەتا نووسینی ئەم دێرانەش، وێڕای نەخۆشی و ئازاری زۆرو بەردەوام، لێبڕاوانە بەردەوامەو، لەڕاستیدا هەر

موژدەی سێیەم:

لەو ماوەیەدا، كە سەرگەرمی نووسینی پێنج بەشەكانی بـەرگی دووەمی ئەم كتێبـە بـوومو، لـە بیرلێكردنـەوەی ئـەوەدا بـووم، كـە بتـوانم لـە سـەفەری عـومرەداو، پـێش هـاتنی مـانگی موبـارەكی ڕەمـەزان، هـەردووك بەشـی هەشـتەمو نۆیـەم بنووسـم، برایـەكی

لە پاش كۆچی دوایی مەلاژنی ڕەحمەتییـەوە، مەلاژنـە شـوكریە بـوو بـە مشوورخۆرو هەڵسوڕێنەری ئیشو كاری ماڵو خێزانو منـی دەسـتبەتاڵ (متفـرّغ) كـرد بـۆ كـارو چـالاكییەكانم، خـوا پاداشـتی خێـری بداتـەوەو شیفای خێری یەكجاریی بۆبنێرێ.
بە پەسندیشی دەزانم كە وەك خستنەڕووی دڵسۆزییو بەتەنگەوەبوونی هاوسەری ڕەحمەتییم بۆ شوكریە خانو منداڵەكانیش، پاش مردنـی لـە جیهـانی بەرزەخیشـەوە، ئـەم دڵخۆشـكەرە (مبشّـرة)یـەش بنووسـم، كـە شوكریە خان بۆی گێڕامەوە، بەماوەیەك پاش مردنی مەلاژنـە ڕوخسـار، كە جارێ ماڵمان هەر لە مەریوان بوو:
گـوتی: مەتبەخەكـەمان گیرابـوو، ئـاوی تێـدا ڕاوەسـتا بـوو، منـیش زۆر خەفـەتم پێـوە دەخـواردو، بەدەسـتیەوەگرفتار بـوومو، نەشمـدەزانی لـە كوێوە ئاوەكە دەڕواتو كوێی گیراوە، هەرچەنـدە هەوڵمدا بێ سوود بوو.
شـەو خـەونم بـە مەلاژنـە ڕوخسـارەوە بینـی، هـات گـوتی: ئـەوە مەتبەخەكەتان گیراوە؟ گوتم: بەڵێ نازانم چی لێبكەم! ئـەویش دەسـتی برد بۆ شوێنێك گوتی: ئێرەیە گیراوە، وە كەوچكێك كـە هەنـدێك شـتی تێوە ئالأبوو هێنایەدەرو، ئاوەكە ڕۆیشت.
كە خەبەرم بۆوە یەكسەر چوومە مەتبەخەكەو، ئـەو شـوێنەی پێشـانی دابووم، هەر لەبەرچاوم بوو، دەستم برد وەك لە خەونەكەمـدا دیبـووم، كەوچكێك كە هەندێك شتی لـێ ئـالأبوو، بـەری كونەكـەی گرتبـوو، دەرم هێناو ئاوەكە ڕۆیشتو گرفتەكەم چارەسەر بوو.

دڵسۆزو جێی متمانەم، کە هیچ ئاگاداری بەش‌و بابەتەکانی ئەم کتێبە نەبوو، هاتە لام‌و گوتی: مامۆستا شەوی جومعەی ڕابردوو خەونێکم بە پێغەمبەری خواوە " صلى الله عليه وسلم " بینیوە، پەیوەندیی بە تۆشەوە هەیە، منیش گوتم بۆم بگێڕەوە، ئەویش خەونەکەی بەوردیی بۆ گێڕامەوە، پاشان داوام لێکرد، کە بەخەتی خۆی بۆم بنووسێتەوە، ئیدی چۆنی گێڕابۆوە، ئاوا بۆی نووسیم، کە ئەمە دەقەکەیەتی:

بسم الله الرحمن الرحيم

شەوی هەینی: ٢٥/رجب/١٤٣٣کۆچی، بەرانبەر: ٢٠١٢/٦/١٥، لە خەودا بینیم لە مزگەوتدا بووم، کاتێك بینیمان پێغەمبەری خوا "صلى الله عليه وسلم" هاتە ناو مزگەوت‌و چەند ئافرەتێکی لەگەڵدا بوون، ئاوا هاتە خەیاڵم، کە یەکێکیان (خديجة) بێ "رضي الله عنها" پاش سەلام کردن، پرسیارم لە پێغەمبەری خوا کردو گوتم: یارسول الله ! وا هاتە خەیاڵم، کە ئەم ئافرەتەی ناوەڕاست، (خديجة) بێ (دایکی ئیمانداران)؟ فەرمووی: بەڵێ هەروایە، ئەمە هاوسەری یەکەممە، ئەمەش (ئیشارەتی کرد بۆ ئافرەتێکی تر) هاوسەری یەکەمی مامۆستا عەلی باپیرە.

پاشان ئافرەتەکە، (واتە: هاوسەری مامۆستا عەلی) سەلامی کردو گوتی:

كاك (...........) سەلامم هەیە بۆ مامۆستا عەلیو پێی بڵێ: ئاگادارم زۆر لە مەلائیكەتان دووعای خێری بۆ دەكەنو، سوپاسیشی دەكەم بۆ كتێبی ((ئافرەتوخێزان))، زۆر دڵم بە منداڵەكان خۆشە، بەتایبەت (محمد)، بەڵام بەردەوام پێویستیی بە ئامۆژگاریی مامۆستا عەلی (باوكی) هەیە.

پاشان پێغەمبەری خوا "صلی الله علیه وسلم" فەرمووی: ((الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ)) [1].

پاشان چووە سەر مینبەری ناو مزگەوتو، دەستی كرد بە وتاردان، یەكێك لە قسەكانی فەرمووی: قۆناغی: (ویمكرون) [2] لەسەر مامۆستا عەلی لە كۆتایی دایەو قۆناغی: (ویمكرالله) [3] دێتە پێش.

بەڵام پێش ئەوەی وتارەكە تەواو بێ، بە ئاگا هاتم لە خەوەكە.

والسلام علیكم ورحمة الله وبركاته

---

(١) رواه مسلم والنسائي عن عبدالله بن عمرو العاص رضي الله عنهما، واتە: ژیانی دنیا گوزەرانو ڕابواردنێكی كەمو كاتییەو باشترین شتیشی ژنی چاكە..

(٢) واتە : ئەوان (ناحەزان) پیلان دەگێڕن.

(٣) واتە: خواش تەگبیر دەكات ونەخشە دادەڕێژێ.

دیـــارە مـــن لـــەو برایـــەم پرســـی "كـــە هـــەرگیز هاوســـەری كۆچـكردوومی نـەدیوە"، كـە ئایـا شـێوەو دیمـەنی چـۆن بـوو؟ ئـەویش وەك وێنـەی خـۆی وەسـفی كـرد، گوتیشـی هەرچـەندە شەرمیشم دەكرد باش سەرنجی بدەم.

پێشموایە ئەم سوپاسكردنەی لەسەر كتێبی: (ئافرەتو خێزان) زیاتر پەیوەندیی بەم بەشەوە هەیە، كە ئەمە كۆتایی یەكەیەتی ، وا دیارە ئەم یادكردنەوەو باسكردنەی منی پێخۆشە.

خـوا لێـی خۆشـبێو بـە چـاكترین شـێوە پاداشـتی بداتـەوەو بـەردەوام پلـەو پایـەی بـەرزو بـەرزتر بكاتـەوەو، لـە ڕێـزی پێغەمبەرانو صیددیقانو شـەهیدانو صالّحاندا جێگای بكاتـەوە، ئامین.

سبحان ربك رب العزة عما یصفون، وسلام علی المرسلین، والحمدلله رب العالمین

٦/ ڕەمەزانی ١٤٣٣ ك

٢٥/تەمموزی ٢٠١٢ ز

سەعات٣:٢٠ ی شەو

هەولێر

www.alibapir.com

له تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان لەگەڵتانین
Stay in touch on social media
نحن معكم عبر مواقع التواصل الاجتماعي

ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر
عەلی باپیر/AliBapir

archive.org/details/@alibapir
عەلی باپیر/AliBapir

کەناڵی
ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

AliBapir
Google Play
App Store

www.alibapir.net
English - عربي - كوردی

ڕاگەیاندنی مەکتەبی مامۆستا عەلی باپیر

ناوەرۆك